UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ȘTIINȚE ECONOMICE

Cu titlu de manuscris
CZU: 330.341:339.94:37.014.54(569.4)(043)

MASHAL LAMA

ECONOMIA CUNOAȘTERII ȘI POLITICA EDUCAȚIONALĂ ÎN ISRAEL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

521.02. Economie mondială; Relații economice internaționale

Rezumatul tezei de doctor în științe economice

CHIȘINĂU, 2024

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale de Științe Juridice și Economice a Universității de Stat din Moldova

Autor:
MASHAL Lama

Conducător de doctorat:
GOLOVATAIA Ludmila, doctor în științe economice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova

Comisia de doctorat:

1. **HĂMURARU Maria**, doctor în științe economice, conferențiar universitar, specialitatea 521.01. Teoria economică și politici economice, Universitatea de Stat din Moldova – *președinte*
2. **ROȘCA Petru**, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, specialitatea 521.02. Economie mondială; relații economice internaționale, Universitatea Liberă Internațională din Moldova – *referent oficial*
3. **STRATAN Alexandru**, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, membru corespondent AȘM, specialitatea 521.02. Economie mondială; relații economice internaționale, Academia de Studii Economice din Moldova – *referent oficial*
4. **MENIN Alon Zvi**, doctor în științe economice, conferențiar universitar, specialitatea 521.02. Economie mondială; relații economice internaționale, Ort Israel, Ariel University din Israel – *referent oficial*

Susținerea tezei va avea loc la 26 ianuarie 2024, ora 12.00, în ședința Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat din cadrul Școlii Doctorale de Științe Juridice și Științe Economice a Universității de Stat din Moldova, mun. Chișinău, MD-2009, str. Alexei Mateevici, 60, bl. Central, sala 331.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la biblioteca Universității de Stat din Moldova, pe pagina Web a Școlii doctorale de Științe Economice a USM și pe pagina Web a ANACEC (www.cnaa.md).

Rezumatul a fost expediat la 14 decembrie 2023.

Conducător științific,
GOLOVATAIA Ludmila, dr., conf. univ. _____

Autor,
MASHAL Lama _____

© Mashal Lama, 2023

CUPRINS

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII..... 4

SINTEZA CAPITOLELOR 8

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI 24

BIBLIOGRAFIE..... 27

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI..... 28

ADNOTARE 30

ANNOTATION..... 31

АННОТАЦИЯ 32

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea teoretică și importanța practică a problemei abordate. În condițiile globalizării, când informația și cunoștințele devin resurse cheie, educația dobândește o importanță strategică. Israel, ca țară cunoscută pentru inovațiile sale și nivelul înalt al cercetărilor științifice, se confruntă fără îndoială cu problema adaptării politicii sale educaționale la noile cerințe ale pieței globale a cunoștințelor. În acest context, economia cunoașterii și politica educațională în Israel devin factori tot mai importanți, care influențează competitivitatea țării în economia mondială. Este important să se cerceteze și să se analizeze modul în care Israelul își adaptează politica educațională, ce metode sunt utilizate pentru evaluarea eficacității sale și ce rezultate pot fi observate în contextul globalizării.

Un aspect important, care subliniază relevanța acestei cercetări, este necesitatea înțelegerii punctului de plecare în care se află educația în Israel, în comparație cu tendințele globale în curs de dezvoltare legate de economia cunoașterii și procesul de învățare în diferite țări ale lumii. Această cercetare va deveni cheia pentru evaluarea măsurii în care Israelul și-a adaptat sistemul educațional la provocările moderne și oportunitățile pieței internaționale. Înțelegerea modului în care instituțiile de învățământ din țară integrează conceptele economiei cunoașterii și interacționează cu tendințele globale a contribuit la identificarea unor domenii potențiale pentru îmbunătățire și dezvoltare.

Globalizarea, ca tendință obiectivă a economiei moderne a cunoașterii, transferă inevitabil impactul său asupra piețelor de furnizare a serviciilor educaționale. Acest lucru transformă sistemul de învățământ superior într-un participant principal și un factor de conducere al dezvoltării în domeniul economiei cunoașterii. Având în vedere acest context, în prezent există nu doar o necesitate teoretică, ci și o necesitate practică urgentă de a crea un model capabil să schimbe eficient serviciile educaționale din diverse perspective în contextul proceselor de globalizare. Un astfel de model este responsabil nu numai pentru dezvăluirea fundamentelor teoretice ale contextului economic al acestei transformări, ci și pentru reflectarea semnificației reale a domeniului serviciilor educaționale. Acest model ar trebui să fie proiectat astfel încât să evidențieze aspectele cheie care formează structura economiei cunoașterii în domeniul educației și să le evidențieze în contextul pieței educaționale globale. Un astfel de model va permite o înțelegere și o evaluare mai bună a contribuției serviciilor educaționale ca element al economiei cunoașterii moderne, subliniindu-le valoarea și rolul în formarea și transmiterea cunoștințelor la nivel global.

Obiectul cercetării. Obiectul de studiu al acestei disertații este interacțiunea dintre economia cunoașterii și politica educațională în condițiile globalizării, cu accent pe identificarea caracteristicilor și eficacității interacțiunii lor, pentru stimularea inovațiilor, dezvoltarea socio-economică durabilă și creșterea competitivității sistemului de educație din Israel în contextul mondial contemporan.

Scopul cercetării este de a elabora un model pentru implementarea conceptului de „economie a cunoașterii” în politica educațională a Israelului, ținând cont procesele de globalizare din piața mondială a educației, în vederea dezvoltării unei cooperări internaționale productive și îmbunătățirii ulterioare a strategiilor și direcțiilor educaționale, pentru dezvoltarea sistemului de educație al țării în contextul globalizării.

Obiectivele tezei: de a descrie conceptul și abordările privind definirea „economiei cunoașterii”; de a caracteriza rolul politicii educaționale în economia cunoașterii în contextul globalizării; de a prezenta evaluarea eficacității economiei cunoașterii în contextul globalizării; de a identifica direcțiile pentru evaluarea eficacității politicii educaționale în contextul economiei cunoașterii; de a efectua o diagnosticare a economiei cunoașterii în politica educațională la nivel internațional; de a cerceta sistemul de învățământ și politica educațională din Israel; de a determina influența factorilor asupra implementării conceptului de „economie a cunoașterii” în politica educațională a Israelului; de a dezvolta modalitățile de îmbunătățire a politicii educaționale bazate pe un model integrat al economiei cunoașterii; de a dezvolta componentele structurale ale modelului de integrare a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului; de a dezvolta un sistem de evaluare a efectelor politicii educaționale a Israelului în contextul globalizării.

Metodologia de cercetare. Autorul a folosit atât metode calitative, cât și cantitative de cercetare, fiind reprezentate de următoarele tipuri de investigație: analiză, sinteză, observație, analiză statistică și altele. Cercetarea a constat în trei etape distincte. Prima etapă a constat în colectarea datelor teoretice privind tema de cercetare. A doua etapă a constat în cercetări empirice, care au inclus studierea situației de pe piața mondială a serviciilor educaționale, precum și la nivelul Statului Israel și al sistemului său de educație. A treia etapă a constat în dezvoltarea unui model pentru introducerea conceptului de „economie a cunoașterii” în politica educațională a Israelului în condițiile globalizării. La fiecare dintre cele trei etape, autorul a efectuat cercetări corespunzătoare și a utilizat materiale teoretice și practice, precum și rezultatele cercetărilor, pentru a formula concluzii relevante și pentru a dezvolta soluții eficiente sub forma recomandărilor.

Ipoteza cercetării constă în adaptarea politicii educaționale israeliene conform principiilor economiei cunoașterii, care va contribui la consolidarea pozițiilor Israelului în economia mondială, asigurând în același timp o educație mai calitativă și o activitate internațională mai productivă, precum dezvoltarea relațiilor internaționale în domeniul educației.

Problema științifică importantă soluționată. Problema științifică abordată în această cercetare constă în necesitatea fundamentării științifice și metodologice a dezvoltării unui model de introducere a conceptului de „economie a cunoașterii” în politica educațională a Israelului, cu scopul de a stimula edificarea unor relații internaționale productive în domeniul educației. Acest model ar trebui să acționeze ca un catalizator pentru implementarea cu succes a practicilor și strategiilor educaționale inovatoare, conform principiilor lumii globalizate. Aspectul principal al soluționării acestei probleme constă în consolidarea interacțiunii dintre Israel și alte țări în domeniul educației, prin schimbul de cunoștințe și experiență, contribuind astfel la îmbunătățirea poziției sistemului de educație israelian pe scena mondială și la îmbogățirea mediului său educațional în scopul creșterii competiției generale.

Noutatea științifică a lucrării constă în:

- autorul a elaborat propria sa definiție a economiei cunoașterii, care cuprinde esența economiei cunoașterii în contextul globalizării;
- a fost elaborat și propus spre implementare un model de introducere a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului în condițiile globalizării;

- au fost propuse modalități și etape pentru aplicarea modelului, exprimate prin decizii strategice și măsuri concrete;
- a fost elaborată o evaluare a eficacității modelului, care poate fi aplicată atât la nivel guvernamental, cât și la nivelul instituțiilor de învățământ.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Contribuția teoretică și conceptuală a acestei cercetări constă în furnizarea unei alternative raționale, fezabile și aplicabile de idei, concluzii și recomandări, care vor contribui la dezvoltarea sistemului de pregătire educațională la toate nivelurile în Israel. Autorul a formulat propriile definiții și a completat teoria existentă privind tema cercetării.

Valoarea aplicativă a tezei constă în dezvoltarea unui model pentru introducerea aspectelor conceptuale ale economiei cunoașterii în politica educațională a Israelului, având în vedere procesul de globalizare. În plus, autorul a propus obiective strategice, care ar trebui implementate la nivelul de stat în Israel și la nivel instituțional în cadrul instituțiilor educaționale, în contextul implementării modelului. Un rezultat practic important constă în dezvoltarea de către autor a unui sistem de evaluare a eficacității politicii educaționale după implementarea schimbărilor pentru a o perfecționa.

Aprobarea rezultatelor științifice. Cercetările științifice ale autorului sunt reflectate în 16 articole publicate în reviste științifice și în prezentări la conferințe specializate.

Sumarul compartimentelor tezei.

În **Introducere** se dezvăluie actualitatea cercetării, care a servit drept punct de plecare pentru cercetare, inclusiv sunt formulate scopul și sarcinile cercetării. A fost formulată ipoteza de lucru, care a ghidat autorul pe parcursul întregii cercetări. Metodologia este generalizată și sunt enumerate metodele de cercetare, care au servit drept instrumente în elaborarea investigației. Sunt reflectate rezultatele obținute în urma cercetării, inclusiv noutatea științifică și originalitatea tezei. Este formulată importanța teoretică și practică a cercetării. De asemenea, este succint prezentat conținutul capitolelor cercetării disertaționale.

În **primul capitol „ASPECTELE TEORETICE ALE ECONOMIEI CUNOAȘTERII ȘI POLITICII EDUCAȚIONALE ÎN LUMEA GLOBALĂ”** se dezvăluie conceptul și abordările privind definirea economiei cunoașterii. O atenție deosebită s-a acordat studierii și clarificării conceptului de „economie a cunoașterii” și identificării diverselor abordări în definirea sa, reflectate în lucrările științifice ale diferitor autori, cercetători și practicieni în domeniul educației, economiei cunoașterii și globalizării mediului educațional. Această investigație are scopul de a dezvălui complexitatea și versatilitatea conceptului de economie a cunoașterii, oferind astfel baza necesară pentru analiza și cercetarea ulterioară a rolului acestui fenomen în contextul politicii educaționale, precum și în cadrul proceselor economice globale. Autorul subliniază, de asemenea, influența proceselor de globalizare asupra dezvoltării sistemului educațional în ansamblu, reflectând particularitățile interacțiunii actorilor din domeniul educației. O parte importantă a acestui capitol este consacrată domeniilor pentru evaluarea eficacității politicilor educaționale în economia cunoașterii. Evaluarea sistematică furnizează nu doar înțelegerea gradului de asimilare a cunoștințelor, ci ține cont de aplicarea acestora în viața reală. Aceste aspecte au fost analizate profund de către autor din perspectiva materialului teoretic disponibil.

În **al doilea capitol „ANALIZA DEZVOLTĂRII ECONOMIEI CUNOAȘTERII A ISRAELULUI CA FACTOR AL POLITICII EDUCAȚIONALE”,** autorul a efectuat o cercetare cuprinzătoare și detaliată, pentru a identifica dinamica și legitățile proceselor de dezvoltare a economiei cunoașterii în Israel, pe piața globală, în anumite țări, inclusiv la nivelul Statului Israel. Aspectul central al acestui capitol constă în analiza care vizează identificarea interdependenței dintre dezvoltarea economiei cunoașterii și formularea politicii educaționale. Autorul a efectuat o analiză extinsă a datelor și a factorilor care influențează dezvoltarea economiei cunoașterii, atât la nivel global, cât și în contextul israelian. În acest capitol, se încearcă să se evidențieze tendințele și factorii cheie care modelează economia cunoașterii în Israel și în alte țări, precum și impactul lor asupra politicii educaționale. Autorul a analizat datele referitoare la inovații, cercetare și dezvoltare, precum și rolul educației în susținerea și stimularea economiei cunoașterii. Scopul principal al acestui capitol este de a determina modul în care dezvoltarea economiei cunoașterii poate servi drept ghid pentru elaborarea și ajustarea politicii educaționale, precum ce învățăminte și experiențe de succes ale Israelului pot fi extrase în acest domeniu în contextul globalizării.

În **al treilea capitol „PERFECȚIONAREA POLITICII EDUCAȚIONALE A ISRAELULUI ÎN CONTEXTUL ECONOMIEI CUNOAȘTERII A ISRAELULUI ȘI CONDIȚIILOR GLOBALIZĂRII”**, autorul examinează în detaliu modalitățile de introducere a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului. Aceasta reprezintă un pas important în creșterea competitivității țării pe piața mondială a educației. Autorul dezvoltă un model care implică integrarea principiilor economiei cunoașterii în programele și strategiile educaționale. Acest model oferă un cadru pentru utilizarea mai eficientă a cunoștințelor și inovațiilor în atingerea obiectivelor educaționale. O astfel de abordare va ajuta Israelul să obțină rezultate mai bune în domeniul educației și, în consecință, să-și consolideze pozițiile pe piața globală a educației.

În plus, în acest capitol, autorul dezvoltă inițiative strategice și formulează obiective concrete, care vor servi ca punct de referință în implementarea acestui model la nivelul politicii de stat și la nivelul instituțiilor de învățământ individuale. Aceste inițiative și obiective reprezintă pași practici necesari pentru implementarea cu succes a conceptului de economie a cunoașterii în sistemul de învățământ. Se acordă o atenție deosebită sistemului de evaluare a eficacității recomandărilor propuse de autor. Acest sistem este conceput pentru monitorizarea și evaluarea implementării conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului.

Concluziile generale și recomandările elaborate de autor în urma cercetării nu doar sistematizează datele obținute, ci servesc ca fundament pentru formularea unor descoperiri suplimentare ale autorului în contextul perfecționării politicii educaționale a Israelului în condițiile globalizării. Bazându-se pe tendințele și problemele identificate, autorul prezintă recomandări teoretice și practice orientate spre dezvoltarea ulterioară a sistemului educațional al țării prin intermediul politicii educaționale. În ceea ce privește recomandările teoretice, autorul sintetizează conceptele și principiile cheie rezultate din analiza tendințelor globale în educație, având în vedere și particularitățile naționale ale Israelului. Autorul propune fundamente teoretice în baza cărora ar trebui să se elaboreze politica educațională, luând în considerare dinamica schimbărilor în spațiul global al educației.

Recomandările practice, la rândul lor, reprezintă pași și activități concrete orientate spre soluționarea anumitor probleme și îmbunătățirea aspectelor cheie ale sistemului educațional din Israel. Recomandările din această teză, fiind riguros fundamentate și adaptate specificului contextului israelian, constituie baza pentru strategii eficiente, menite să perfecționeze politica educațională și să facă față provocărilor globalizării prin integrarea conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului.

Cuvinte-cheie: economie a cunoașterii, globalizare, politică educațională, relații economice internaționale, sistem de educație, cooperare internațională în educație.

SINTEZA CAPITOLELOR

Capitolul 1 „ASPECTELE TEORETICE ALE ECONOMIEI CUNOAȘTERII ȘI POLITICII EDUCAȚIONALE ÎN LUMEA GLOBALĂ” dezvăluie esența noțiunilor de economie a cunoașterii și politicii educaționale în contextul globalizării pe piața educațională. În lumea contemporană, informatizată și globalizată, economia cunoașterii a devenit un factor-cheie pentru dezvoltarea și prosperitatea economiilor naționale. Scopul economiei cunoașterii constă în îmbunătățirea calității capitalului uman și, în consecință, a calității vieții, prin producerea de cunoștințe în domeniul tehnologiilor avansate.

Economia cunoașterii ca concept a evoluat prin etape specifice și în diferiți ani a crescut dinamica constituirii și perfecționării acestui fenomen[1]. Procesul de constituire a conceptului de economie a cunoașterii convențional poate fi împărțit în următoarele etape: etapa timpurie (anii 1950-1960), etapa apariției conceptului de economie a cunoașterii (anii 1970-1990), etapa studierii fenomenului economiei cunoașterii de către organizațiile și instituțiile internaționale (anii 1990-2000), etapa revoluției digitale (anii 1990-2000), dezvoltarea sistemului educațional și de cercetare în contextul economiei cunoașterii (anii 2000 - prezent). Autorul asociază dezvoltarea economiei cunoașterii cu tranziția lumii către o nouă etapă de dezvoltare. Stimulentul pentru dezvoltarea dinamică a economiei cunoașterii a fost creșterea procesului de globalizare, creșterea generală a nivelului de educație și potențialului intelectual al oamenilor, progresul informațional, dezvoltarea științei și tehnicii, precum și epuizarea resurselor naturale ieftine.

Economia cunoașterii poate fi înțeleasă în sens restrâns și larg. În sens restrâns, ea reprezintă un sistem de relații economice, ale cărui formare și caracteristici sunt determinate de dezvoltarea noilor tehnologii și de viteza răspândirii informației. În sens larg, este vorba despre un nou tip de economie, în care producția și implementarea cunoștințelor și inovațiilor joacă un rol decisiv în asigurarea unei dezvoltări durabile pe termen lung. Sintetizând definițiile analizate, economia cunoașterii este o economie în care factorii cheie de producție sunt potențialul uman și prelucrarea informațiilor. Nivelul de competitivitate pe piață depinde de eficacitatea cu care companiile sau statele își însușesc noile cunoștințe[2]. Economia cunoașterii reorientează focalizarea producției de la sectorul material și financiar către problemele exploatării potențialului uman, rezolvarea problemelor sociale, ecologice, științifice și de educație. Astfel, conceptul de economie a cunoașterii presupune că

[1] AVKOPASHVILI, P. T. et al. The fundamental provisions of the concept of knowledge economy. In: *Industry 4.0: Industrial Revolution of the 21st Century*. 2019. p. 57-64. ISSN 9783030068295.

[2] ȘAVGA, L. Quality Assurance of Higher Education in Terms of the National Education Performance and Competitiveness Growth. In: *Economy Transdisciplinarity Cognition*, 2013, No. 2, p. 43-49. ISSN 2067-5046.

societatea și economia se bazează din ce în ce mai mult pe cunoaștere, motiv pentru care este necesar să le dezvoltăm în toate formele lor: materiale și nemateriale, formalizate și exprimate în abilitățile oamenilor. Economia cunoașterii îmbogățește toate domeniile, toate sectoarele și toți participanții în procesele economice, nu doar utilizează cunoștințele în diverse forme, dar le și creează sub forma unei producții științifice și tehnologice variate, a inovațiilor, a serviciilor calificate, a educației și a competențelor[3]. Cu toate că există anumite similitudini în definiții, se poate observa că au fost făcute încercări de a oferi o definiție unică a economiei bazate pe cunoaștere, dar nu există un consens general asupra definiției economiei cunoașterii în prezent. Autorul a formulat propria definiție a economiei cunoașterii - un proces global, care cuprinde economia mondială, în care progresul social și creșterea economică sunt realizate prin intermediul actualizării constante a cunoștințelor și utilizării acestora ca un nou factor de producție[4]. Această definiție poate fi îmbunătățită prin intermediul unor cercetări ulterioare și acumularea de experiență practică într-un domeniu specific de aplicare a conceptului de economie a cunoașterii.

Autorul a elaborat structura economiei cunoașterii, care reflectă organizarea și interacțiunea diferitelor componente, care alcătuiesc sistemul economic orientat către producerea, distribuirea și utilizarea cunoștințelor, precum este prezentat în Figura 1.

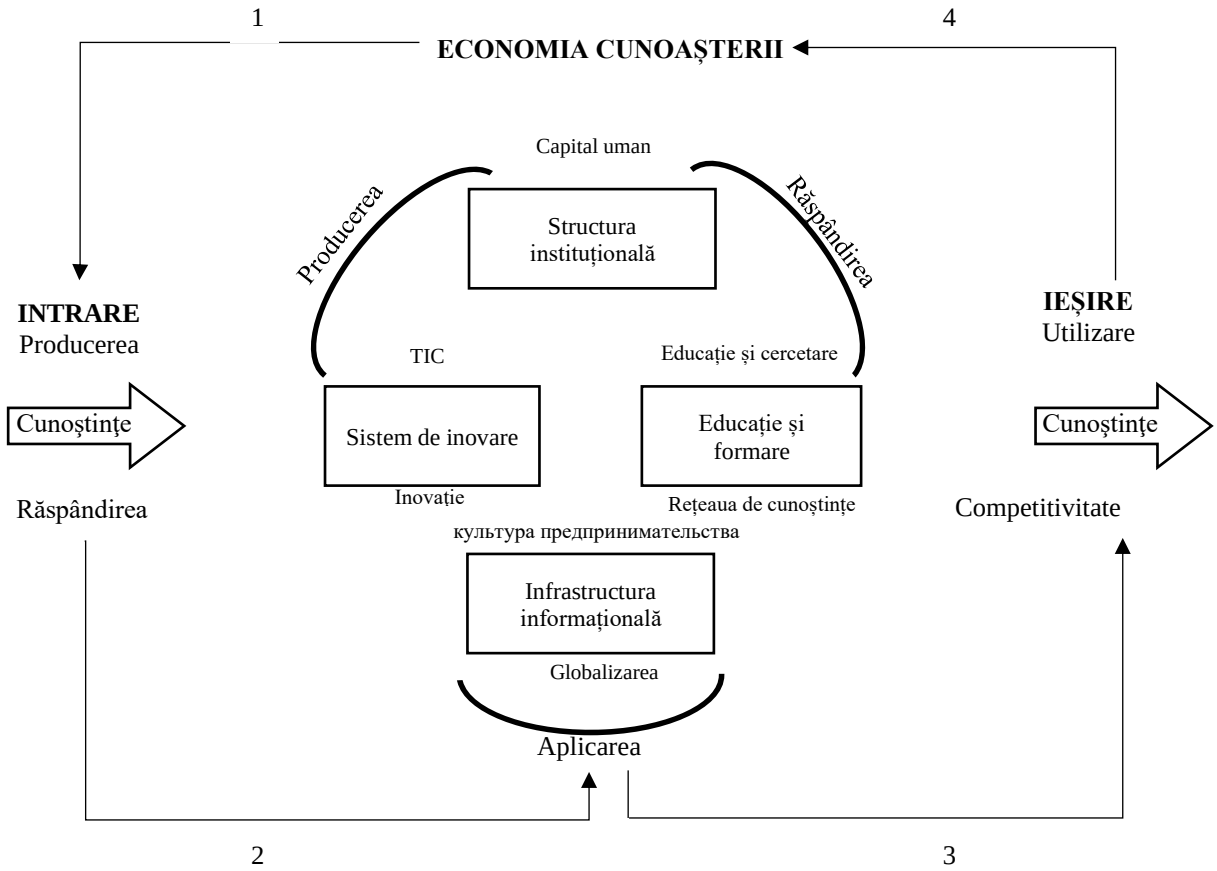

Figura 1. Structura conceptului de economie a cunoașterii

Sursa: elaborată de autor

[3] MASHAL, L. The expansion of the knowledge economy on the local society. Chisinau: In: *"EcoSoEn" scientific journal, Free international university of Moldova*, Nr' 2, 2019. pp. 102 – 107. ISSN 2587-344X. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_numar_revista/455/4176.

[4] MASHAL, L. Knowledge Economy – An Academic Competitive Advantage. In: *World Wide Journal of Multidisciplinary Research and Development*, vol 5(11), 2019. p. 1-4. E-ISSN: 2454-6615. Available at: http://wwjmrd.com/archive/2019/11/1269/knowledge-economy-an-academic-competitive-advantage/

Această schemă reflectă structura conceptului de economie a cunoașterii, care poate fi caracterizată prin două direcții[5]:

1. Din perspectiva intrării - este caracterizată pe baza evaluării volumului total al cheltuielilor (investițiilor globale) pentru dezvoltarea sectorului de bază, în care sunt generate și propagate noile sale cunoștințe.

2. Din perspectiva ieșirii - este caracterizată în evaluarea producției prin valoarea adăugată brută a sectoarelor, care consumă tehnologie înaltă (hi-tech), tehnologii avansate, industria de apărare, sectorul serviciilor de înaltă tehnologie, precum și domeniile educației, sănătății, culturii și managementului.

Procesele menționate sunt implementate în cadrul componentelor fundamentale ale economiei cunoașterii: structura instituțională; sistemul inovațional; educație și formare; infrastructura informațională. Procesul de creare a unei infrastructuri dinamice, precum și a unui spațiu economic competitiv, inovator și informațional, oferă o varietate de servicii și instrumente eficiente și competitive destinate unei game largi de domenii ale vieții sociale[6]. De asemenea, această cercetare teoretică reflectă rolul politicii educaționale în economia cunoașterii în condițiile globalizării. Politica educațională joacă un rol cheie în depășirea decalajelor socio-economice și reducerea inegalităților, ceea ce este important pentru promovarea egalității sociale și dezvoltarea economică la nivel global. Economia cunoașterii este însoțită de noi provocări și oportunități, solicitând de la sistemele educaționale să se adapteze strategic la cerințele dinamice.

În teorie, s-au formulat principalele abordări ale cercetătorilor cu privire la definirea politicii educaționale, în care se disting patru direcții principale de formare a definiției: influența autorității statale; interacțiunea intereselor subiecților din domeniul spațiului educațional, influența celor trei actori principali (piata, statul, universitatea); includerea în concept a aspectelor economice ale vieții sociale. Un interes științific deosebit prezintă abordarea care presupune interacțiunea în cadrul elaborării și implementării politicii educaționale a celor trei actori principali. Fiecare participant își exercită rolul, ceea ce determină un model corespunzător al politicii educaționale, prezentat în mod clar în Tabelul 1.

Tabelul 1. Rolul actorilor în formarea modelelor de politică educațională

Actor	Rolul în politica educațională	Modelul politicii educaționale
Guvern	„Stat colaborator” și „stat intervenționist”	Stat-paternalist, social
Piața	Regulator al finanțării, care stimulează concurența și schimbarea în sistemul educațional	De piață, liberal
Instituții de învățământ superior (academia)	Agent al statului în furnizarea serviciilor educaționale	Social și corporativ

Sursa: elaborat de autor

Rolul efectiv al statului poate varia și evidenția două forme extreme ale

[5] KEFELA, G.T. Knowledge-based economy and society has become a vital commodity to countries. In: *International NGO Journal*. 2010, No. 5(7), p. 160-166. ISSN 1993-8225.

[6] CIOBANU, C., CAPSÎZU, V. Towards a knowledge-based society–an imperative of our time. Particularities of its edification in the Republic of Moldova. In*: Classical and Innovative Approaches in Contemporary Economic Thought*. 2016, p. 79-86. ISBN 978-9975-75-844-4.

intervenției statului în sistemul de educație[7]: „statul cooperant" și „statul intervenționist". Modelul statului-paternalist se concentrează pe furnizarea de servicii educaționale de către stat. Statul caracterizează educația ca un bun public, care asigură rate ridicate de dezvoltare și are efecte instituționale externe pozitive. Instituțiile educaționale sunt lipsite de libertatea de a-și alege strategia de dezvoltare, primesc de la stat o garanție pentru asigurarea activității lor în timpul implementării politicii statului.

În cazul în care intervenția vizibilă a statului în educație este absentă, forța coordonatoare eficientă devine piața[8]. Mecanismele de piață în educație nu funcționează, pe de o parte, din cauza specificului său ca formă de activitate (învățare și cercetare), iar, pe de altă parte, pentru că educația este un bun comun, a cărui existență, accesibilitate și eficacitate sunt de interes pentru întreaga societate, nu doar pentru indivizi. Termenul de „piață" se referă, în general, la elementele sistemului în care concurența este cea mai evidentă. Modelul liberal mizează pe drepturile și libertățile individuale în alegerea educației, inclusiv subliniază rolul sectorului privat în sistemul de învățământ[9]. Un rol principal în modelul liberal îi revine pieței, caracterizată de orientarea angajatorului către un angajat „pregătit", cu responsabilitatea individuală a instituției educaționale, pentru rezultatele activității și cu o mobilitate înaltă ca participant independent pe piața serviciilor educaționale.

Instituțiile de învățământ superior reprezintă cea de-a treia forță în elaborarea politicii de învățământ superior, iar școlile - în dezvoltarea politicii de învățământ secundar. În cadrul modelului social-corporatist, în care academia (instituție de învățământ) este dominantă, statul, reprezentat de un guvern centralizat, își asumă funcțiile de planificare, coordonare și control al producției de educație generală și profesională, având ca scop reducerea riscurilor investițiilor în educație pentru entitățile economice independente prin unificarea și redistribuirea acestora între toți actorii pieței.

Modelele prezentate ale politicii educaționale reflectă diverse concepte filosofice și metodologice referitoare la rolurile funcționale ale statului, sectorului privat și societății în contextul sistemului educațional. Un aspect important al interacțiunii este feedback-ul invers între toți participanții din sistem, care este realizat și datorită diverselor abordări privind definirea politicii educaționale. Autorul evidențiază trei elemente principale ale politicii educaționale - scopurile sale, implementarea acestora cu ajutorul diferitelor instrumente și mecanismul de punere în aplicare a acțiunilor.

Definirea obiectivelor și sarcinilor politicii educaționale la niveluri corespunzătoare este realizată de anumite structuri administrative. În triada „scop - mijloace – rezultate" a politicii educaționale, un rol decisiv îi revine obiectivelor, care reprezentă o educație destul de complexă. Orice acțiune educațională întreprinsă pentru atingerea unui anumit scop afectează nu doar obiectul acelei acțiuni, ci și sferele vieții sociale direct sau indirect legate de acesta. Implementarea practică a acțiunilor și obținerea rezultatelor pot fi observate la diferite niveluri: în domeniul legislației; în practica administrativ-managerială; în practica educațională, adică direct în activitățile

[7] VAUGHT, F.A., Van. *Governmental Strategies and Innovation in Higher Education*. London: Lemma, 1989. 49 p. ISBN N/A
[8] AVIGUR-ESHEL, A. Synthesizing depoliticization and responsibilization: The case of financial education in Israel. In: *Competition & change*, 2018, No. 22(5), p. 509-528. ISSN 1024-5294.
[9] FOX, C.R. A liberal education for the 21st century: Some reflections on general education. In: *Currents in Teaching & Learning.* 2016, No. 8(2), p. 5-17. ISSN 1877-1297.

educaționale ale instituțiilor de învățământ. Pe de altă parte, „rezultatele" educaționale sunt atinse prin intermediul nu doar a politicii educaționale.

Ulterior, autorul reflectă influența procesului de globalizare și a economiei cunoașterii asupra politicii educaționale. Cu cât procesele de globalizare în sistemul educațional sunt mai puternice, cu atât este mai mare eficiența economiei cunoașterii. Globalizarea sistemului educațional poate contribui la dezvoltarea unei economii a cunoașterii, în care accentul principal este pus pe crearea, transferul și utilizarea cunoștințelor ca principal motor al creșterii economice. Procesele de globalizare în domeniul educației pot duce la un acces sporit la cunoștințe și tehnologii de vârf, schimbul de cele mai bune practici, inclusiv la consolidarea relațiilor internaționale în domeniul educației și științei.

Evaluarea eficacității politicii educaționale reprezintă o colecție de studii de evaluare, realizate în cadrul diferitelor direcții de activitate din sfera educației. Întrebarea centrală în astfel de cercetări constă în identificarea factorilor, indicatorilor și criteriilor, care influențează corectitudinea măsurării eficacității politicii educaționale[10]. Conform autorului, evaluarea eficacității politicii educaționale în contextul economiei cunoașterii reprezintă o analiză sistematică bazată pe utilizarea de indici și indicatori, măsurând gradul de adaptare a concepției economiei cunoașterii în cadrul politicii educaționale prin implementarea diverselor strategii și acțiuni educaționale. Accentul principal în evaluare este pus pe măsurarea capacității politicii educaționale de a susține capitalul intelectual, de a dezvolta abilitățile necesare pentru funcționarea eficientă în economia cunoașterii moderne, precum și de a stimula și susține activ procesele inovative în sistemul de educație[11]. Autorul a examinat în mod consecvent nivelurile de analiză a politicii educaționale indicate în schemă și sarcinile specifice, care trebuie soluționate la fiecare nivel.

La prima etapă a evaluării eficacității, se efectuează o analiză detaliată a rolului și locului problemelor educaționale în sistemul vectorului politic al țării (justificarea ideologică a politicii educaționale), în cadrul obiectivelor politice interne (programe, strategii ale politicii educaționale) și în cadrul acțiunilor politice (implementarea măsurilor în acțiuni guvernamentale specifice). A doua etapă analizează politica educațională ca un sistem integral de măsuri, care cuprinde toate nivelurile sistemului educațional. A treia etapă constă în studierea politicii educaționale din perspectiva analizei rezultatelor activităților în raport cu diversele domenii ale sistemului educațional în interdependența și interrelația lor.

Pentru a evalua eficacitatea politicii educaționale în contextul economiei cunoașterii, este necesar să se determine cu ajutorul căror indici și indicatori este măsurată în sine economia cunoașterii. Autorul a identificat indici și indicatori inerenți evaluării economiei cunoașterii: Indexul Global de Inovație; Indexul Internațional al Drepturilor de Proprietate; Indexul Cunoașterii; Indexul Economiei Cunoașterii; Indexul de Dezvoltare a TIC; Indexul Pregătirii pentru Rețea; Indicatori de intensitate științifică și productivitate științifică[12].

---

[10] MIDDAUGH, M. F. *Planning and assessment in higher education: Demonstrating institutional effectiveness*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2011. 256 p. ISBN 9780470400906.

[11] MASHAL, L. Policy of Knowledge Economy (The Israeli Case). In: *World Wide Journal of Multidisciplinary Research and Development,* vol 5(11), 2019. pp. 5-8. E-ISSN: 2454-6615. Available at: http://wwjmrd.com/archive/2019/11/1270/policy-of-knowledge-economy-the-israeli-case

[12] ŠIRÁ, E. et al. Knowledge economy indicators and their impact on the sustainable competitiveness of the EU countries. In: *Sustainability*. 2020, No. 12(10), p. 4172. ISSN 2071-1050.

Astfel, scopul subcapitolului a fost atins – de a explora și de a concretiza conceptul de economie a cunoașterii și de a identifica diferitele abordări în definirea sa, reflectate în lucrările științifice ale diferiților autori. În cadrul cercetării, autorul s-a adâncit în studierea caracteristicilor de bază și a componentelor economiei cunoașterii. Această investigație a avut ca scop să dezvăluie complexitatea și diversitatea conceptului de economie a cunoașterii, furnizând astfel o bază necesară pentru analiza și cercetarea ulterioară a rolului economiei cunoașterii în contextul politicii educaționale, precum și în cadrul proceselor economice globale.

Capitolul 2 „ANALIZA DEZVOLTĂRII ECONOMIEI CUNOAȘTERII A ISRAELULUI CA FACTOR AL POLITICII EDUCAȚIONALE”. În acest capitol, autorul a efectuat o diagnosticare a prezenței economiei cunoașterii în politica educațională a unui eșantion de țări din lume. Analiza științifică a indicelui educațional al regiunilor lumii, realizată de autor, reprezintă un instrument important pentru măsurarea și compararea eficacității sistemelor educaționale în diferite părți ale globului. Acest indice evaluează diverse aspecte ale educației, cum ar fi accesul la educație, calitatea programelor de învățământ, competența profesorilor, nivelul de alfabetizare al populației și alte factori cheie. Rezultatele acestei analize sunt prezentate grafic în Figura 2.

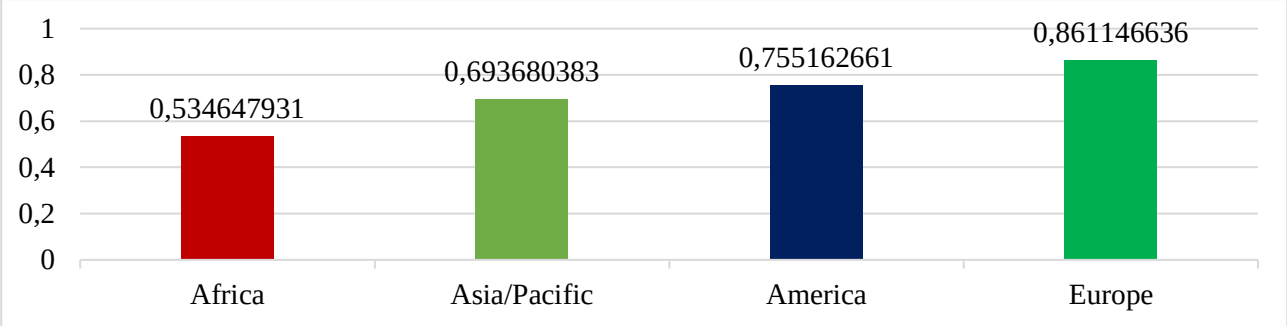

Figura 2. Indexul Educațional pe regiuni

Sursa: [13]

Acest grafic dezvăluie diferențe semnificative în Indexul Educațional între diferitele regiuni ale lumii. Regiunea europeană ocupă o poziție de lider cu un indice înalt de 0,86. Acest succes poate fi explicat printr-o abordare complexă a educației, care include nu numai accesibilitatea resurselor educaționale, ci și calitatea înaltă a programelor de învățământ, profesionalismul cadrelor didactice și investițiile active în domeniul educației. America urmează Europa cu un indice moderat de 0,75. Acest lucru sugerează că sistemele educaționale din țările acestei regiuni sunt în general eficiente, dar există loc pentru îmbunătățiri. Probabil, acest lucru este legat de distribuția inegală a resurselor educaționale și diferențele în calitatea educației între țările individuale. Regiunea asiatică ocupă locul trei cu un indice de 0,69. În pofida existenței unui nivel înalt de educație în unele țări asiatice, media indică existența problemelor nerezolvate, cum ar fi posibilele diferențe în calitatea educației între diferitele țări din această regiune. Regiunea africană se află pe ultimul loc cu cel mai scăzut indice, de 0,53. Acest factor probabil este determinat de lipsa accesului la educație, investițiile insuficiente și provocările socio-economice, care pot limita oportunitățile pentru obținerea unei educații de calitate în diferite țări ale Africii.

[13]Education index. (accessed 22.02.2023). Available at: https://globaldatalab.org/shdi/table/2021/edindex+lgnic/

Analiza Indexului Educațional al regiunilor lumii permite identificarea tendințelor, problemelor și practicilor de succes în domeniul educației. Acest lucru poate fi un instrument util, pentru dezvoltarea unei politici menite să îmbunătățească sistemele educaționale și să asigure șanse egale, pentru toți cetățenii în obținerea unei educații de calitate. Autorul a analizat, de asemenea, dependența Indexului Educațional de finanțarea guvernamentală în țările lumii corespunzătoare continentelor, prezentată în Figura 3.

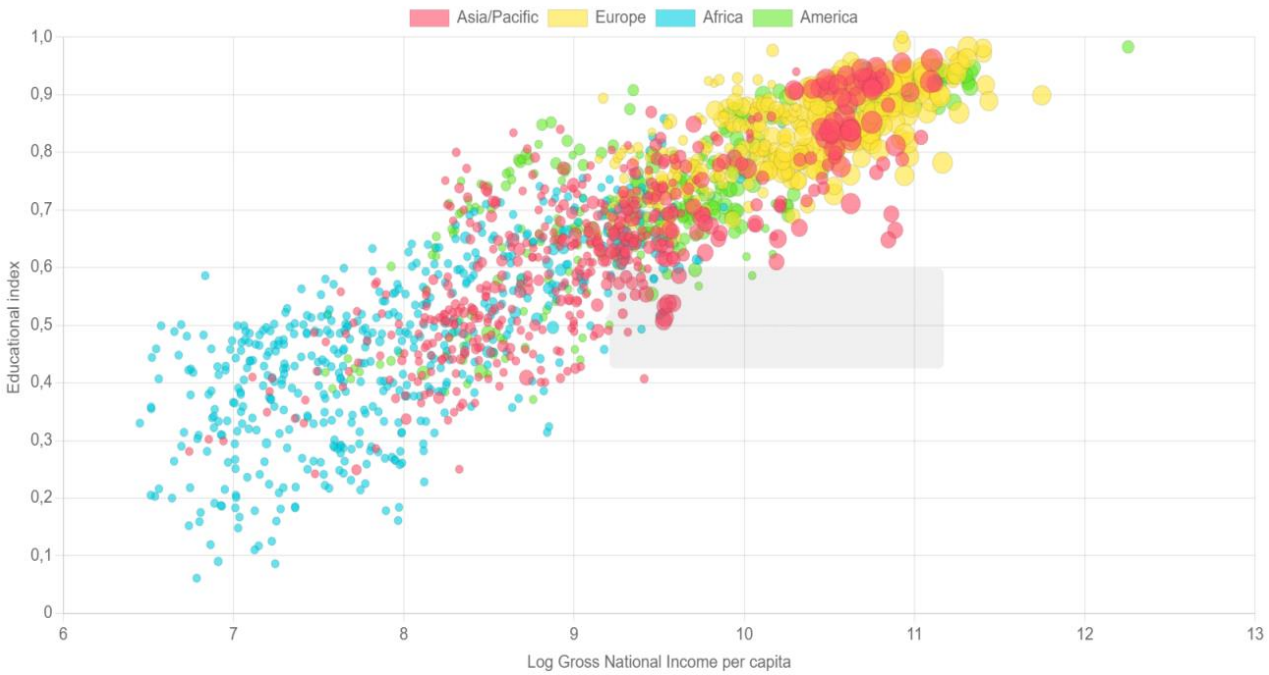

Figura 3. Dependența Indexului Educațional de finanțarea guvernamentală în sistemul de învățământ al țărilor din regiunile lumii, 2021

Sursa: [14]

Indexul Educațional este o măsură cantitativă a nivelului de educație într-o anumită regiune, țară sau comunitate mondială. Din conținutul graficului prezentat, se observă că în regiunile analizate (Europa, Asia, Africa și America), distribuirea resurselor financiare este inegală. Regiunile europene și americane ocupă poziții de lider în ceea ce privește indicele educațional. Acest lucru indică faptul că aceste regiuni investesc activ în educație, asigurând un nivel înalt de acces la resurse educaționale, programe educaționale de calitate și furnizând instruire populației. O astfel de abordare contribuie la formarea unei societăți educate, capabile să facă față eficient provocărilor lumii contemporane. Țările Asiei demonstrează, de asemenea, leadership, deși există o anumită variație în nivelul educației între anumite țări din această regiune. Diferențele pot fi determinate de diversitatea sistemelor de învățământ, caracteristicile culturale și diferitele niveluri de dezvoltare economică[15]. Spre deosebire de regiunile menționate anterior, țările din Africa înregistrează un decalaj în ceea ce privește indicele educațional. Acest lucru se datorează diferitelor provocări, cum ar fi accesul limitat la resursele educaționale, inegalitatea socială și economică.

Pe baza analizei generale efectuate, a apărut necesitatea identificării unei selecții

[14] Education index. (accessed 20.03.2023). Available at: https://globaldatalab.org/shdi/table/2021/edindex+lgnic/

[15] BARUCH, A. F., et al. Equity, access to and democratization of higher education: Report of current policies in practices in Israel. In: *Revista Multimédia de Investigação em Inovação Pedagógica e Práticas de e-Learning*. 2022, No. 5(1), p. 52-62. ISSN 2184-1837.

experimentale de țări, care vor fi supuse unei investigații mai detaliate în contextul acestei lucrări științifice. Selecția formată a permis autorului să efectueze cercetări mai profunde asupra fiecărei țări în parte și să orienteze concluziile formulate către întreaga regiune. Eșantionul de țări include țări cu niveluri diferite de educație și dezvoltare economică, de la cele foarte dezvoltate până la cele în curs de dezvoltare. Din acest context se poate concluziona că politicile educaționale vor fi diferite și se vor încadra în cele trei modele (statal, de piață și socio-corporatist). Autorul a realizat o analiză a Indicelui Global al Cunoștințelor în dinamică pe o perioadă de 4 ani. Țările, care au fost lideri în 2020 rămân, de asemenea, în frunte și în următorii doi ani. Printre aceste țări se numără Belgia, Marea Britanie, Statele Unite, Germania, Noua Zeelandă etc. De asemenea, în scopul „curățeniei experimentului", este important să menționăm că nu toate datele au fost disponibile, deoarece nu toate țările raportează indicatorii necesari, pentru compilarea clasamentului acestui indice. Prin urmare, rezultatele studiului pot avea o anumită imprecizie.

Un alt indicator, care prezintă interes științific pentru cercetarea direcției economiei cunoașterii în politica educațională este Indexul Global de Inovație. Indexul Global de Inovație (GII) este un indice cuprinzător dezvoltat în colaborare între Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) și Universitatea Cornell, care măsoară și evaluează capacitățile și rezultatele inovatoare în diferite țări ale lumii. Acest indicator prezintă interes științific pentru studierea direcției economiei cunoașterii în politica educațională în câteva aspecte cheie: activitatea inovatoare, investițiile în cercetare, educația și abilitățile, interacțiunea dintre universități și industrie, accesul la educație și informație. Detaliind această informație, prezentată pe parcursul a patru ani, trebuie acordată atenție.

Analiza arată că, deși nu toate sistemele educaționale din întreaga lume sunt internaționale, ele sunt toate la fel de susceptibile proceselor de globalizare. Problema constă în locul pe care îl ocupă în acest proces, dacă sunt obiectul sau chiar victimele acestor procese, sau jucători activi în competiția mondială între furnizorii de învățământ superior, sau principalii medieri în globalizare. Trecerea la o economie a cunoașterii a servit drept impuls pentru dezvoltarea unui nou proces intensiv de integrare internațională în educație în majoritatea țărilor dezvoltate ale lumii. O atenție deosebită în cercetare este acordată analizei sistemului educațional din Israel. Acesta oferă beneficii semnificative, însoțite de anumite provocări, și are, de asemenea, anumite dezavantaje, prezentate în Tabelul 2.

Politica educațională a Israelului se concentrează pe mai multe aspecte cheie. Israelul este cunoscut pentru abordarea sa inovatoare în tehnologie, iar sistemul său educațional nu face excepție. Integrarea tehnologiilor în educație, învățarea online și utilizarea resurselor digitale sunt câteva dintre aspectele cheie ale politicii educaționale. Dezvoltarea sistemului educațional pentru pregătirea forței de muncă calificate se desfășoară în concordanță cu nevoile pieței muncii. Accentul pe metodele de învățare mai flexibile, inclusiv programele de studiu, ține seama de nevoile diferitelor categorii de elevi. Efortul de a îmbunătăți calitatea educației în ansamblu include măsuri pentru îmbunătățirea nivelului predării și a standardelor de învățare. Autorul a efectuat o analiză SWOT, care evidențiază efectele factorilor asupra implementării conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională. Rezultatele acestei cercetări sunt prezentate în Tabelul 3.

În ansamblu, având în vedere aspectele identificate, Israelul are posibilitatea de a îmbunătăți sistemul său educațional, bazându-se pe punctele sale forte și pe

oportunități, luând în același timp măsurile necesare pentru a depăși slăbiciunile și a minimiza amenințările. O asemenea abordare cuprinzătoare poate face implementarea reușită a conceptului de economie a cunoașterii și poate contribui la dezvoltarea pe termen lung a sistemului educațional în Israel.

Tabelul 2. Avantajele și dezavantajele sistemului de învățământ din Israel

Avantajele	Dezavantajele
Ajutor în adaptare. Cursurile și programele pregătitoare la universități ajută la acomodarea într-o țară nouă. Acestea includ studierea limbii ebraice și a culturii israeliene.	**Cerințe ridicate pentru admitere.** Este necesar de cunoscut limba ebraică, chiar și pentru unele programe în limba engleză, de absolvit liceul fără note sub 8 (în sistemul de evaluare israelian), de confirmat solvabilitatea și de susținut dificilele examene de admitere. De asemenea, absolvenții de clasa a 11-a din CSI trebuie să parcurgă „Mehina", un curs pregătitor, care durează 11 luni și costă aproximativ 10.000 USD.
Proces de învățare flexibil. Studenții își aleg singuri materiile și își fac programul. La multe universități, se poate studia și în timpul vacanțelor de vară, pentru a reduce timpul necesar obținerii diplomei. De exemplu, licența poate fi finalizată nu în 3 ani, ci în 2.5 ani.	**Nu există învățământ gratuit.** Nu este posibil să obții un loc la buget într-o universitate israeliană, nici pentru candidații locali, nici pentru cei străini. Stipendiile și facilitățile nu vor acoperi complet costurile educației.
Burse. În Israel există peste 30 de burse guvernamentale și independente. Acestea pot acoperi până la 50% din costul educației.	**Costul educației.** Costul educației superioare în Israel nu este întotdeauna justificat de calitate. Prețul este determinat de originea candidatului și limba de predare. Un program în limba engleză va fi în medie de două ori mai scump decât în ebraică. Chiar pentru același curs, un student străin va plăti cu 25% mai mult decât un rezident local.
Procentaj ridicat de angajare pentru absolvenții universităților israeliene. 90% dintre absolvenții acestor instituții își găsesc locuri de muncă în domeniul lor de specializare.	**Acțiuni militare în regiune.** Universitățile din Israel sunt situate într-o zonă relativ sigură. Cu toate acestea, conflictele politice pot crea disconfort pentru studenții străini, care nu sunt obișnuiți cu evacuările și exercițiile frecvente.
Componență multinațională. În 2020, 20.000 de persoane au imigrat în Israel. 38% dintre acestea provin din Rusia. Deci, nu vă veți simți singur. Totuși, veți putea practica și limba engleză, deoarece 85% din populație vorbește această limbă în Israel.	**Climatul** va fi neobișnuit pentru candidații din CSI. Temperatura medie vara atinge +40 de grade Celsius, iar iarna nu scade sub +10 grade Celsius. Cu toate acestea, nu pentru toți aceasta va fi o problemă.

Sursa: elaborată de autor în baza[16]

Tabelul 3. Analiza SWOT a impactului factorilor asupra implementării conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului

	Puncte forte - context inovativ - parteneriate internaționale	**Puncte slabe:** -pregătire insuficientă a profesorilor -inegalitate digitală
Oportunități: - Stimularea inovațiilor - Dezvoltarea parteneriatelor globale	**Punctele forte ale oportunităților:** - Peisajul inovațional și sprijinul guvernamental stimulează dezvoltarea practicilor educaționale avansate - Posibilitatea de a stimula noi inovații în educație	**Slăbiciunile oportunităților:** - Inegalitatea digitală poate fi atenuată prin programe direcționate și acces la tehnologie pentru toate categoriile de populație; - Deficiențele în pregătirea profesorilor pot fi depășite prin programe inovatoare de formare.
Amenințări - -creșterea inegalității digitale - insuficiența resurselor (financiare, umane, etc.)	**Amenințări semnificative:** - Peisajul inovativ poate servi drept protecție împotriva impactului negativ al amenințărilor - Sprijinul guvernamental poate atenua impactul resurselor limitate	**Amenințări slabe:** - Inegalitatea digitală poate să se agraveze sub influența amenințărilor, creând bariere suplimentare pentru participarea la procesul educațional; - Lipsa pregătirii adecvate a cadrelor didactice poate să se intensifice sub influența amenințărilor, dacă nu se iau măsurile necesare

Sursa: elaborată de autor

[16]The output of educational institutions and the impact of learning. (accessed 15.08.2023). Available at: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/52901ef0-en/index.html?itemId=/content/component/52901ef0-en#section-d1e10856

Capitolul 3 „PERFECȚIONAREA POLITICILOR EDUCAȚIONALE ALE ISRAELULUI ÎN CONTEXTUL ECONOMIEI CUNOAȘTERII ȘI A CONDIȚIILOR DE GLOBALIZARE”. În lumea contemporană, conceptul de economie a cunoașterii servește ca pivot central, care determină traiectoria dezvoltării sociale și economice a unei țări. În acest context, revizuirea politicilor educaționale devine o parte integrală a răspunsului strategic al statului la provocările timpului. În cazul Israelului, precum și la nivel global, condițiile de globalizare devin motoare ale evoluției sistemelor educaționale, care stabilesc cadrul pentru transformarea instituțiilor educaționale la nivel guvernamental și instituțional.

În lumea contemporană, importanța educației ca factor esențial în formarea unei noi calități a societății și economiei crește odată cu influența crescândă a capitalului uman. Este necesară o transformare profundă și cuprinzătoare a politicii educaționale a Israelului, cu alocarea de resurse direcționate și crearea unui model eficient de utilizare a acestora. Direcția acestei transformări este determinată de tranziția societății către o nouă fază inovatoare de dezvoltare, caracterizată de apariția economiei cunoașterii. Autorul a elaborat un model pentru implementarea conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a țării, luând în considerare procesele de globalizare de pe piața mondială a educației (denumit în continuare model). Structura modelului include o abordare inovatoare pentru perfecționarea politicii educaționale a Israelului în condițiile integrării conceptului de economie a cunoașterii, ținând cont de tendințele globalizării în educație[17]. Structura modelului reprezintă o schemă, care evidențiază elementele structurale și algoritmul de acțiune în cazul realizării anumitor rezultate în procesul de îmbunătățire a practicii existente a aplicării politicii educaționale. Schema ilustrează clar componente cheie ale modelului propus de autor în Figura 4.

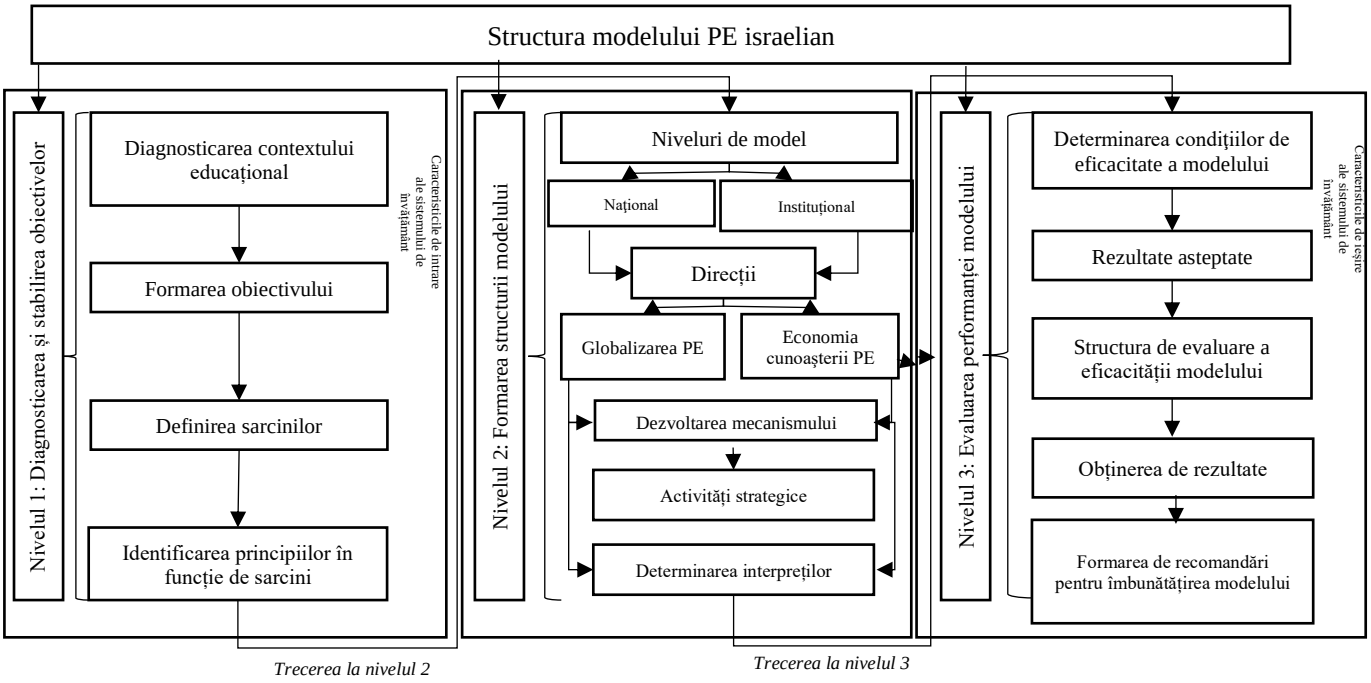

Figura 4. Structura modelului pentru integrarea conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, luând în considerare procesele de globalizare pe piața mondială a educației

Sursa: elaborată de autor

[17] MASHAL, L. Models for improve the educational system in Israel in terms of reducing the gaps of inequality. In: *International Scientific and Practical Conference "EXPERIMENTAL AND THEORETICAL RESEARCH IN MODERN SCIENCE"* No 35(2), pp. 144 -150. 16-18.11.2020, Chișinău, Moldova: Hiperion Editura, 2020. ISBN 978-5-368-01372-5. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/121454.

În crearea acestui model, obiectivul principal a fost rezolvarea problemelor curente din sistemul educațional al Israelului. Aceasta a inclus identificarea caracteristicilor semnificative ale sistemului, formularea ipotezelor de bază și modelarea orientată spre crearea unei versiuni îmbunătățite cu valoare practică pentru învățământul superior. Rezultatul final al aplicării practice a modelului ar trebui să fie integrarea treptată a sistemului educațional al Israelului în spațiul educațional global, prezentându-l ca un instrument eficient pentru perfecționarea practicii adaptării politicii educaționale a țării.

Modelul elaborat cuprinde trei niveluri: diagnosticarea și stabilirea obiectivelor modelului; formarea structurii modelului; evaluarea eficacității modelului.

Primul nivel, „Diagnosticarea și stabilirea obiectivelor”, joacă un rol cheie în determinarea succesului adaptării sistemului educațional la provocările globalizării. Procesele interconectate de diagnosticare și stabilire a obiectivelor furnizează o abordare strategică pentru dezvoltarea educației, aliniind-o la nevoile economiei cunoașterii și la cerințele comunității educaționale globale. O schemă detaliată a primului nivel este prezentată în Figura 5.

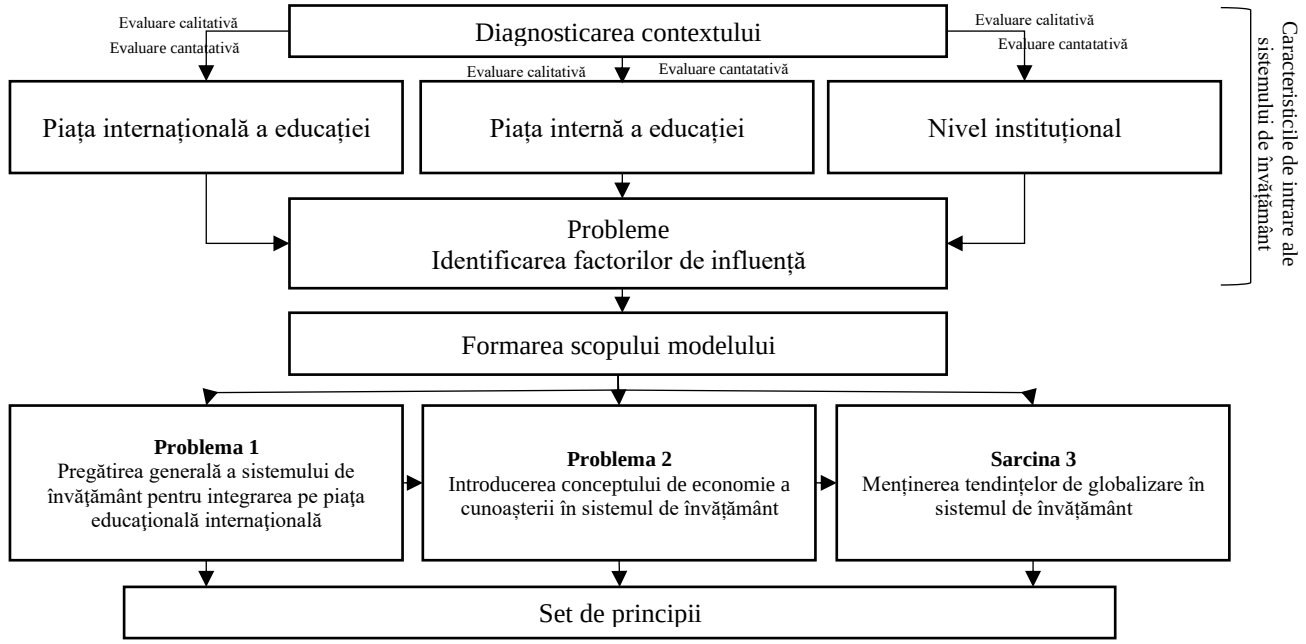

Figura 5. Diagrama structurală a primului nivel a modelului „Diagnosticarea și stabilirea obiectivelor”

Sursa: elaborată de autor

Diagnosticarea este un proces sistematic și investigativ, orientat către analiza și evaluarea diferitelor aspecte ale mediului educațional. Scopul acestui proces este înțelegerea stării actuale a sistemului educațional pe piața națională, identificarea caracteristicilor sale cheie, inclusiv evidențierea problemelor și potențialului său, precum și analiza poziției și locului său pe piața globală a educației. Înțelegerea stării actuale a sistemului educațional este imposibilă fără realizarea unei cercetări la nivel instituțional, adică la nivelul instituțiilor de învățământ ale țării.

Al doilea nivel, „Formarea structurii modelului”, reprezintă o etapă strategică semnificativă, în care se determină structura organizațională și logică a întregului model de implementare a conceptului de economie a cunoașterii în politica

educațională a Israelului. Autorul a elaborat o schemă structurală și examinează aspectele principale ale formării structurii modelului, precum interconexiunile și influența fiecărui component structural asupra realizării obiectivelor generale de modernizare a politicii educaționale, prezentate în Figura 6.

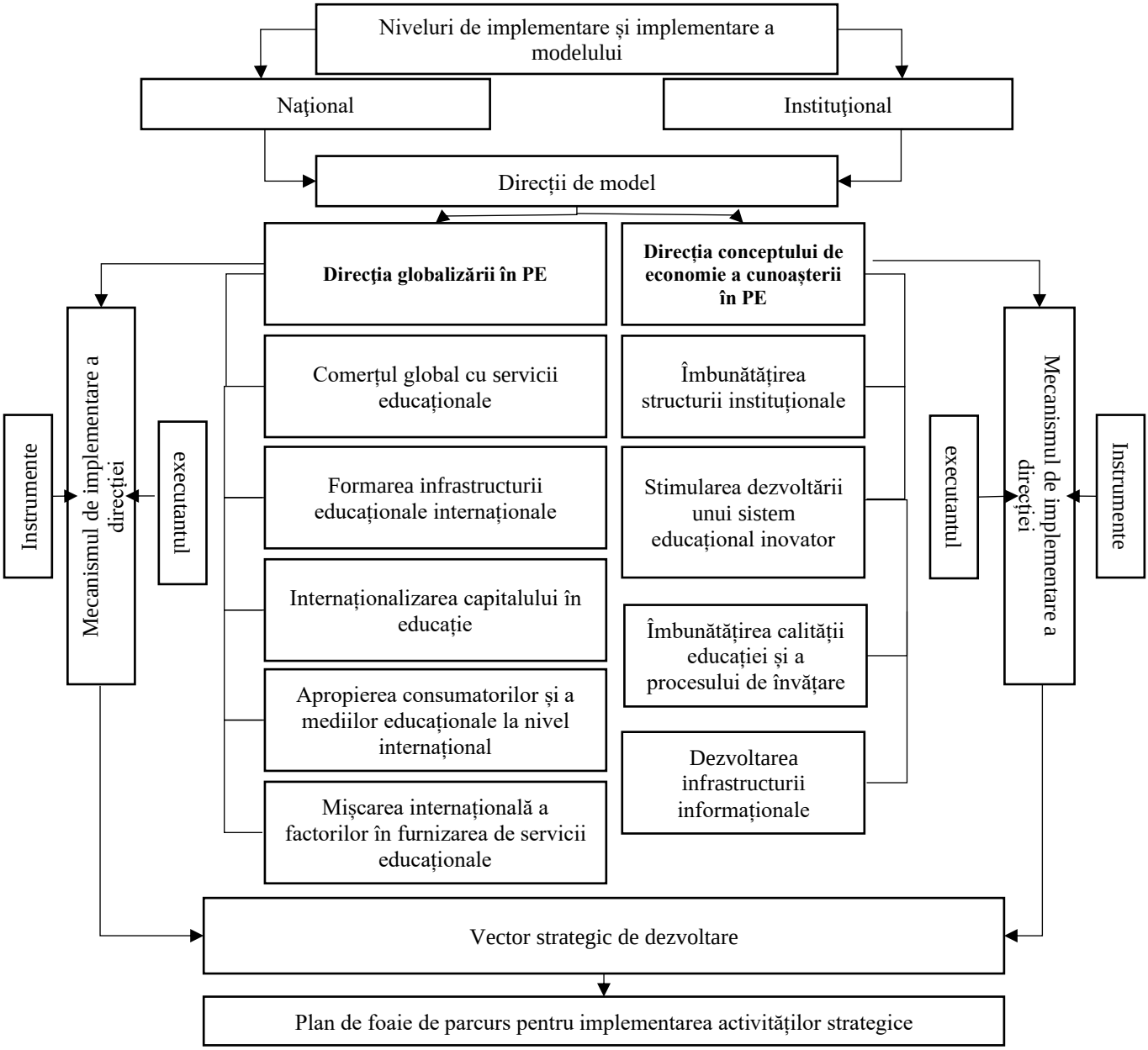

Figura 6. Diagrama structurală a celui de-al doilea nivel al modelului „Formarea structurii modelului”

Sursa: elaborată de autor

Pe diagramă se observă o sistematizare și organizare clară a procesului orientat către stabilirea nivelurilor la care modelul va fi implementat, precum definirea direcțiilor cheie pentru implementarea și integrarea modelului.

La acest nivel se rezolvă, în primul rând, problema determinării componentelor cheie ale modelului. În al doilea rând, se stabilesc relațiile între aceste componente. În al treilea rând, formarea unei secvențe logice este extrem de semnificativă, ceea ce înseamnă definirea ordinii și a secvenței acțiunilor pentru implementarea conceptului de economie a cunoașterii.

Elementul-cheie al celui de-al doilea nivel al modelului este dezvoltarea mecanismului de implementare a modelului, determinarea executanților la fiecare etapă a implementării și formularea acțiunilor strategice corespunzătoare, care vor contura o imagine completă a modelului din două perspective - globalizare și economie a cunoașterii.

Structura mecanismului de implementare a modelului de integrare a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, luând în considerare procesele de globalizare pe piața mondială a educației, este prezentată în Figura 7.

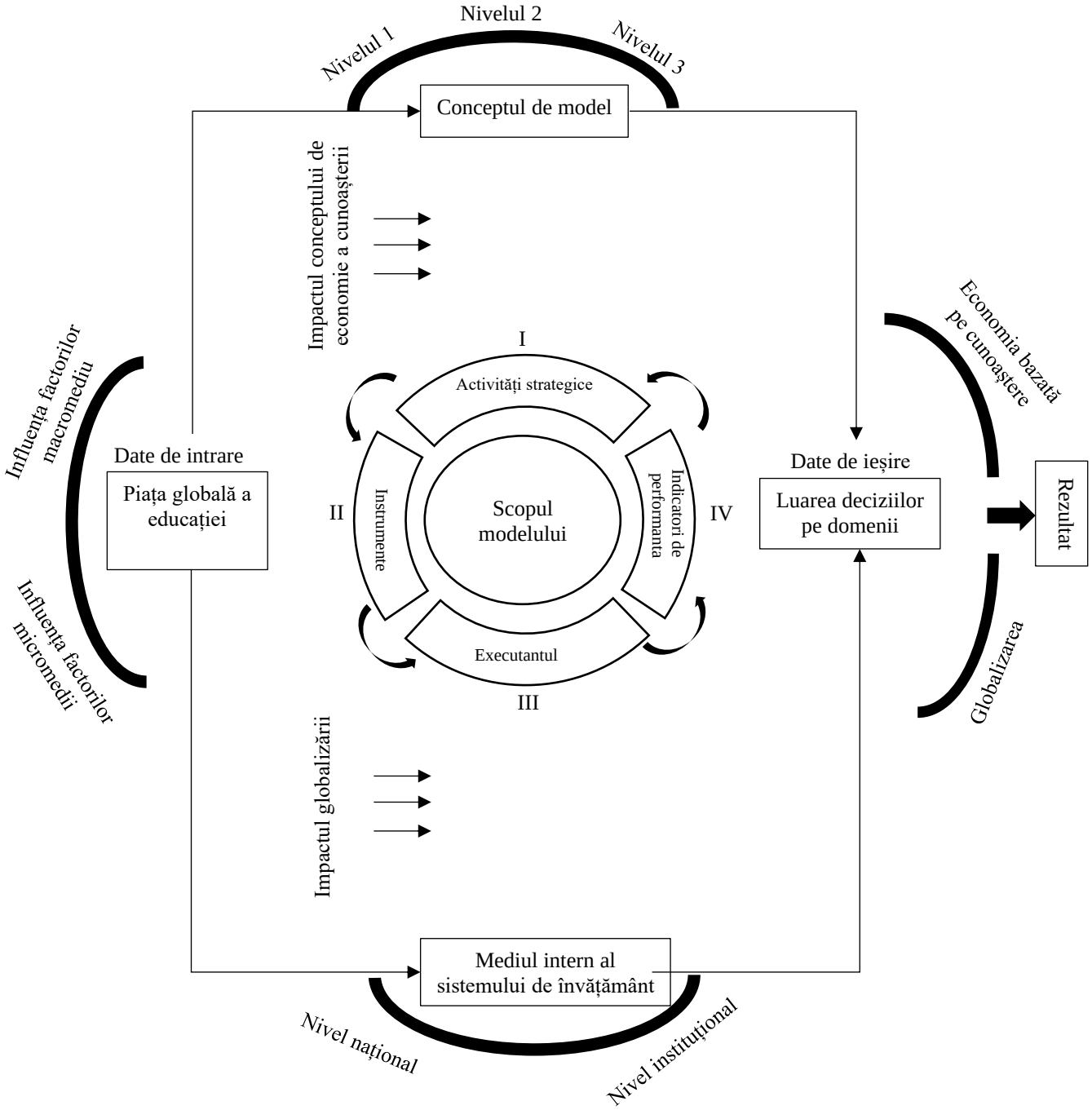

Figura 7. Structura mecanismului de implementare a modelului pentru integrarea conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, având în vedere procesele de globalizare pe piața mondială a educației

Sursă: elaborată de autor

Mecanismul este prezentat sub forma unui ciclu închis și subliniază interacțiunea și influența reciprocă a celor două direcții (globalizare și economie a cunoașterii) în domeniul educației. O influență deosebită asupra implementării modelului este exercitată de piața globală și procesele care au loc (impactul factorilor de mediu la nivel macro și micro). Realizarea scopului mecanismului (scopul mecanismului corespunde scopului modelului) este posibilă datorită unui set complex de măsuri strategice implementate de executori specifici cu ajutorul instrumentelor propuse de autor. La finalul implementării acestor măsuri, este important să se efectueze o evaluare a eficacității funcționării mecanismului modelului.

Acțiunile modelului sunt limitate de vectorul strategic de dezvoltare al modelului, care include măsuri strategice. Schematic, vectorul strategic de dezvoltare al modelului este prezentat în Figura 8.

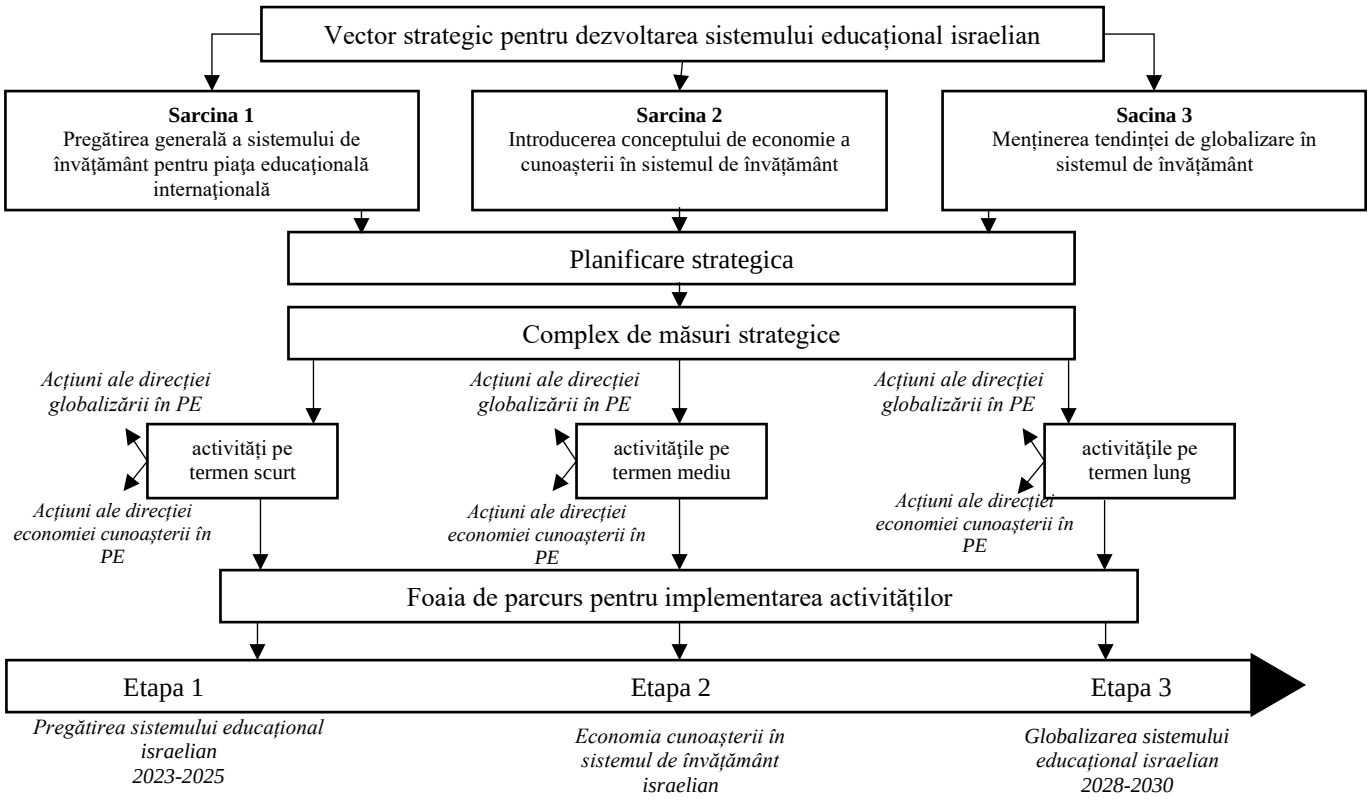

Figura 8. Vectorul strategic de dezvoltare al modelului pentru implementarea conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, având în vedere procesele de globalizare pe piața mondială a educației.

Sursa: elaborată de autor

Vectorul strategic de dezvoltare al modelului pentru implementarea conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului reprezintă o inițiativă importantă și perspectivă. Având în vedere procesele de globalizare pe piața mondială a educației, Israelul manifestă o orientare clară către metodele inovatoare de învățare, integrarea tehnologiilor și dezvoltarea resurselor umane calificate, pregătite să facă față provocărilor moderne. Este important să se țină cont de necesitatea unui abordaj dinamic și adaptabil, capabil să răspundă eficient la condițiile în continuă schimbare pe scena mondială a educației și inovațiilor.

Autorul a elaborat o hartă de parcurs pentru implementarea activităților, care este parte a mecanismului de realizare a modelului. Harta de parcurs reprezintă un plan de acțiune care determină consecvența pașilor și etapele cheie, pentru atingerea unui obiectiv specific sau implementarea unui proiect anume. În contextul modelului și a acțiunilor strategice propuse de autor, harta de parcurs include etapele de implementare a schimbărilor, îmbunătățirea proceselor și atingerea obiectivelor în termene stabilite (ani), prezentate schematic în Figura 9.

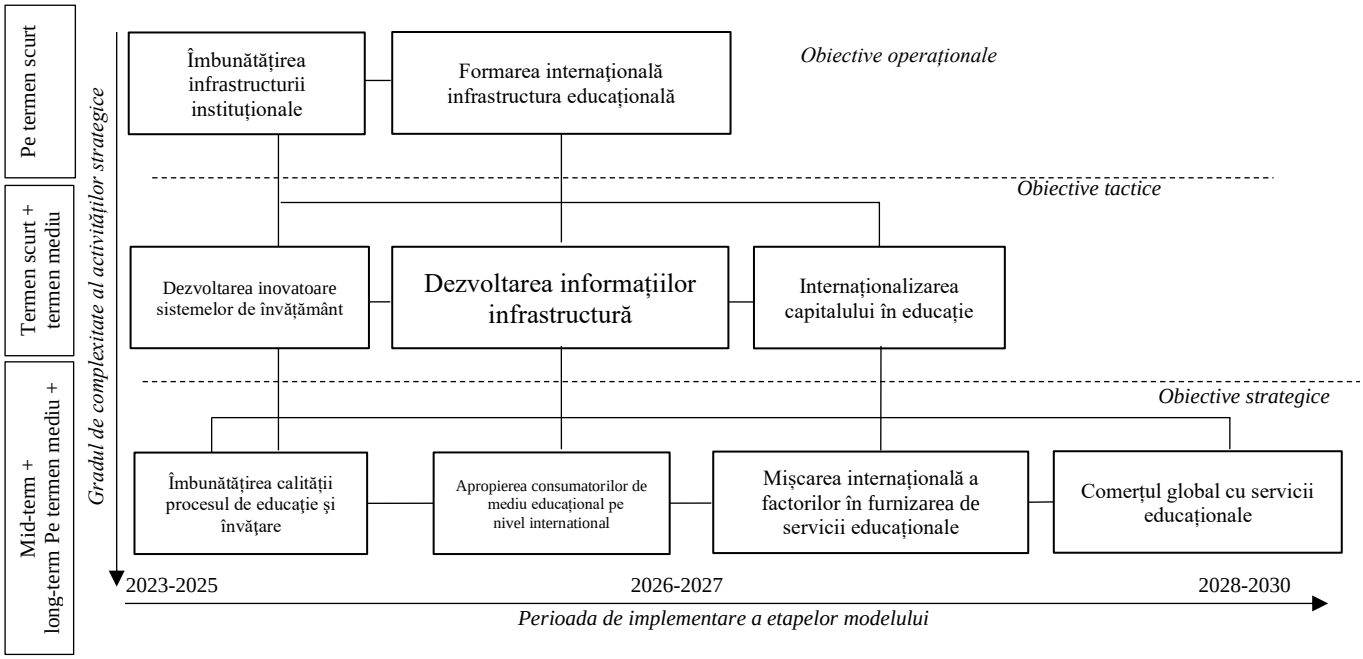

Figura 9. Harta de parcurs pentru implementarea modelului de integrare a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, având în vedere procesele de globalizare pe piața mondială a educației.

Sursa: elaborată de autor

Harta de parcurs dezvoltată de autor are ca scop sistematizarea și implementarea consecventă a măsurilor propuse. Fiecare etapă a planului reprezintă o etapă-cheie în implementarea schimbărilor în sistemul educațional al Israelului, începând de la lucrările pregătitoare și evaluarea stării curente, până la implementarea treptată a metodelor inovatoare și evaluarea eficacității acestora. Aceste etape sunt legate de cele două direcții - globalizarea și economia cunoașterii. Fiecare etapă strategică este concepută ținând cont de o secvență logică și de interconexiunea cu etapele precedente și următoare, asigurând astfel o dezvoltare echilibrată și durabilă a sistemului educațional, în conformitate cu obiectivele, sarcinile și principiile stabilite la primul nivel al modelului.

Al treilea nivel, „Evaluarea eficacității modelului”, joacă un rol important în determinarea succesului și aplicabilității modelului dezvoltat. La acest nivel, se realizează analiza rezultatelor obținute în procesul de aplicare a modelului, în scopul identificării impactului său pe termen lung și a concordanței cu obiectivele stabilite. Utilizarea metodei de evaluare a eficacității modelului permite experților și tuturor persoanelor, interesate de analizele privind conceptul de economie a cunoașterii în politica educațională în condițiile globalizării și rolul său în economia regională a Israelului, să obțină rezultate originale, care nu contravin realității observate și care specifică rezultatele teoretice ale cercetărilor. Conform celui de-al treilea nivel al modelului structural, obiectivul principal al

algoritmului de evaluare a eficacității este determinarea gradului de atingere a scopului și implementarea sarcinilor modelului. Schematic, algoritmul este prezentat în Figura 10.

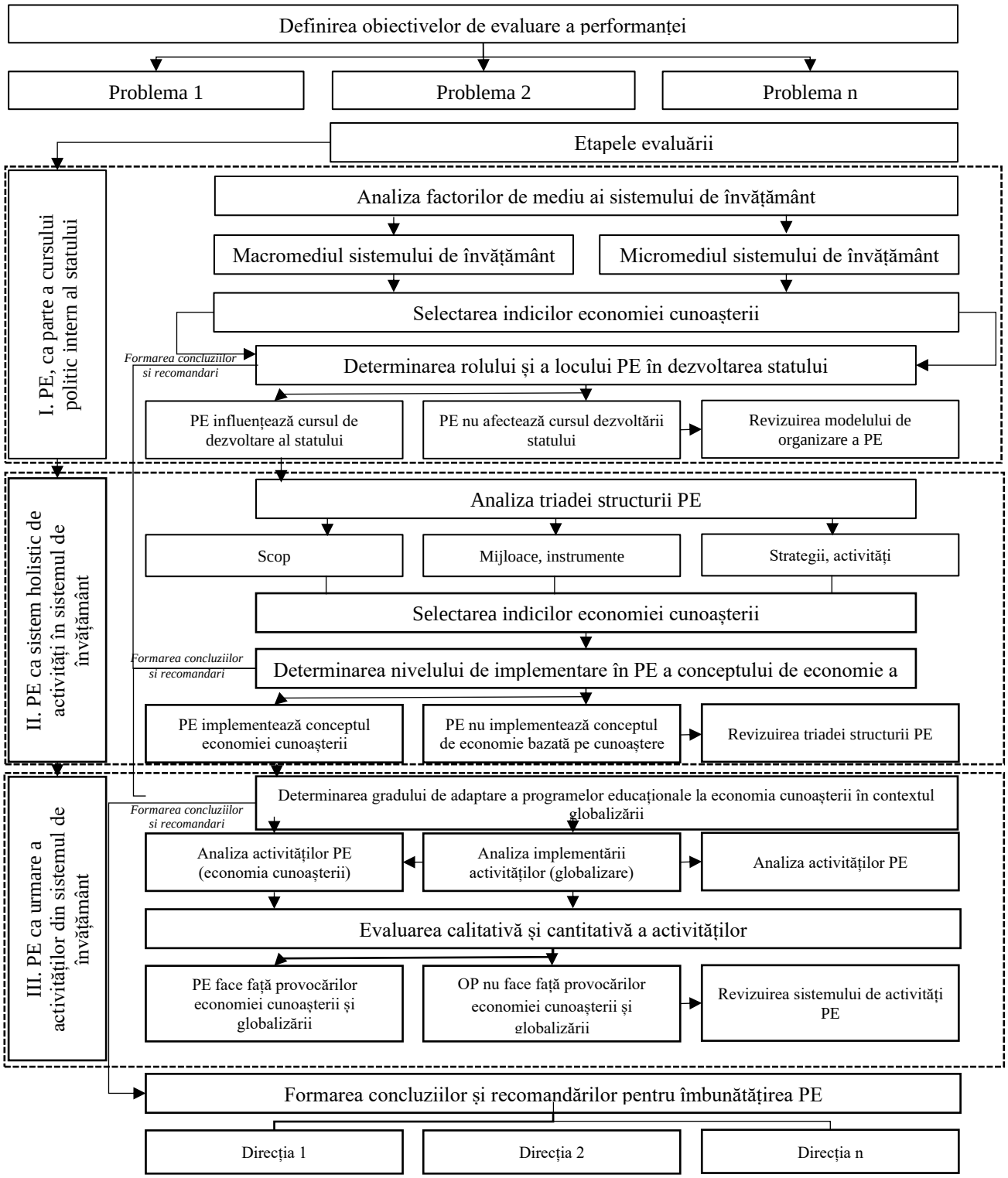

Figura 10. Algoritmul de evaluare a eficacității modelului pentru implementarea conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, având în vedere procesele de globalizare pe piața mondială a educației.

Sursa: elaborată de autor

Algoritmul prezentat pentru evaluarea eficacității modelului este o creație originală, care are ca scop obținerea unor date comprehensive despre starea politicii educaționale în

procesul și după aplicarea modelului propus de autor. Algoritmul este împărțit în trei etape succesive: evaluarea politicii educaționale ca parte a cursului politic intern al statului; evaluarea politicii educaționale ca sistem complet de măsuri în sistemul educațional; evaluarea politicii educaționale ca rezultat al măsurilor în sistemul educațional. Aceste etape trebuie implementate în mod consecutiv, deoarece fiecare dintre ele oferă o perspectivă unică de evaluare și examinează politica educațională din trei perspective diferite (de la nivel național la nivel instituțional). În acest sens, evaluarea este utilă deoarece realizează simultan o evaluare a efectelor modelului asupra statului Israel și asupra instituțiilor de învățământ care fac parte din sistemul educațional. Implementarea consecutivă a acestor etape asigură o abordare cuprinzătoare și echilibrată pentru evaluarea eficacității politicii educaționale, permițând identificarea problemelor la diferite niveluri și luarea unor măsuri direcționate pentru rezolvarea acestora.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea, dedicată economiei cunoașterii și politicii educaționale în contextul globalizării, s-a dovedit a fi extrem de actual. Rezultatele au evidențiat aspectele cheie ale dezvoltării inovatoare a sistemului educațional al țării, au subliniat problemele și lacunele, au accentuat importanța adaptării practicilor globale la contextul unic al Israelului în eforturile sale de a implementa conceptul de economie a cunoașterii în politica sa educațională, pentru o integrare mai eficientă în spațiul educațional internațional. Rezultatele cercetării au confirmat ipoteza principală a cercetătorului, care a fost formulată de acesta înainte de începerea lucrării științifice și de cercetare asupra tezei de doctorat.

Această cercetare a avut un impact util, evidențiind lacunele în conceptele teoretice și subliniind lipsa clarității în implementarea politicilor educaționale în diferite țări, inclusiv Israel. Punctele slabe descoperite în pregătirea profesorilor, problemele de inegalitate digitală, ritmul lent de implementare a tehnologiilor informaționale și de comunicație, inovațiile în procesul educațional la toate nivelurile în Israel, au devenit obiectul atenției autorului, oferind oportunitatea de a căuta soluții practice pentru depășirea lor.

Scopul acestei cercetări a fost de a analiza relația dintre conceptul de economie a cunoașterii și politica educațională din Israel în contextul globalizării. Principalele obiective de cercetare au inclus identificarea practicilor inovatoare, analiza problemelor în adaptarea politicii educaționale, strategii, planuri, măsuri în contextul pieței globale. Cercetarea și-a propus să identifice problemele și lacunele în implementarea conceptului de economie a cunoașterii în sistemul educațional din Israel, precum și să ofere recomandări concrete pentru îmbunătățirea acestui proces, evidențiind beneficiile și efectele pozitive ale acestui proces.

Perspectivele ulterioare ale acestei cercetări includ elaborarea unor recomandări specifice, cu privire la instrumentele pentru fiecare acțiune prevăzută în cadrul celor două direcții ale modelului. Relevanța cercetării este subliniată de faptul că aceasta nu doar a identificat probleme, ci și a furnizat o bază pentru dezvoltarea de strategii și soluții specifice, care contribuie la implementarea eficientă a conceptului de economie a cunoașterii în sistemul educațional al Israelului și, ca rezultat, la sporirea competitivității acestuia în context global.

Rezultatele obținute ce vizează studiile teoretice şi practice, efectuate de către autor, au permis formularea următoarelor **concluzii** generale:

1. A fost identificată amploarea politicii educaționale, care acoperă diverse aspecte. Această sferă de activitate socială de importanță semnificativă se dezvoltă la mai multe niveluri ale sistemului educațional, inclusiv la nivel internațional, național, regional și chiar în cadrul instituțiilor educaționale individuale. Un studiu teoretic profund al acestor niveluri și mecanismelor interacțiunii lor devine o sarcină esențială pentru o înțelegere mai completă a fenomenului de politică educațională în contextul globalizării.

2. S-a determinat că în procesul de formare și implementare a politicii educaționale sunt implicați trei actori cheie: statul, piața și instituțiile educaționale. În funcție de rolul predominant al fiecăruia dintre aceștia, se disting trei modele principale de politică educațională: stat-paternalistă, liberală și social-corporatistă.

3. Se subliniază faptul că în condițiile moderne, sarcina principală a politicii educaționale este asigurarea unui nivel înalt de educație, care să corespundă nevoilor actuale ale individului, societății și statului în contextul globalizării și economiei cunoașterii. Această politică, care reprezintă interesele societății țării și le reflectă într-un context global, ia în considerare tendințele globale de dezvoltare în domeniul educației.

4. A fost descoperită o varietate de abordări în definirea economiei cunoașterii. Diferiți cercetători și organizații internaționale au prezentat abordări multidirecționale pentru a dezvălui esența conceptului de economie a cunoașterii, având ca scop definirea sa cuprinzătoare. În același timp, autorul a evidențiat lipsa unei abordări unitare, subliniind complexitatea și versatilitatea acestui concept.

5. Din punct de vedere metodologic, structura conceptului de economie a cunoașterii este un proces ciclic, care acoperă datele de intrare și ieșire. Procesul de intrare implică crearea și diseminarea cunoștințelor, în timp ce procesul de ieșire implică aplicarea acestora și creșterea competitivității. Structura internă cuprinde componente interconectate, precum structura organizațională, sistemul de inovație, educația și formarea și infrastructura informațională.

6. Rezultatele cercetării demonstrează că problema evaluării eficacității politicii educaționale în economia cunoașterii rămâne actuală și nerezolvată din punct de vedere teoretic. Lipsa unei metodologii clare și a unei definiții precise pentru acest context complică atât soluțiile teoretice, cât și cele practice ale soluționării problemei. Cercetătorii adesea reduc procesul de evaluare a eficacității politicilor educaționale la evaluări economice sau tehnice, axate pe indicatori cantitativi. Modelele de măsurare a eficienței asociate economiei cunoașterii aplică abordarea sistemică, dar se confruntă cu incertitudinea din cauza deciziilor și judecăților subiective ale cercetătorilor și dezvoltatorilor.

7. Analiza globală a sistemului educațional arată că adaptabilitatea modelului de piață se realizează conform principiului diversității necesare. Modelele social-corporatist și stat-paternalist demonstrează adaptabilitatea prin implicarea unor noi actori în luarea deciziilor educaționale, în afară de stat. Organizațiile civile și principiul parteneriatului public-privat în finanțare joacă un rol semnificativ în adaptare, făcând modelul social-corporatist unul dintre cele mai adaptive în contextul globalizării și luând în considerare particularitățile economiei cunoașterii.

8. Studierea experienței diferitelor țări evidențiază faptul că în implementarea practică a reformelor educaționale pe piața internațională a educației, în majoritatea cazurilor, apar două dificultăți principale: resurse limitate și lipsa unor mecanisme eficiente pentru implementarea reformelor.

9. Bazându-se pe date, s-a ajuns la concluzia că globalizarea oferă Israelului o șansă de a învăța din experiențele altor țări și de a introduce metode didactice avansate. De asemenea, creează oportunități pentru parteneriate internaționale, care pot susține schimbul de cunoștințe și dezvoltarea de programe de clasă mondială. Dar cu toate avantajele globalizării în educație, introducerea conceptului de economie a cunoașterii în sistemul educațional a Israelului necesită luarea în considerare a caracteristicilor sale unice. Procesul de adaptare și implementare a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională israeliană depinde de diferiți factori, inclusiv cei politici, economici, sociali și tehnologici.

În vederea aprofundării procesului de globalizare și integrare a sistemului de învățământ din Israel în piața internațională a serviciilor de învățământ superior, bazându-ne pe rezultatele cercetărilor teoretice și practice, au fost formulate următoarele **recomandări**:

1. Cercetătorilor, pentru viitoarele studii asupra procesului de integrare a conceptului de economie a cunoștințelor în sistemul de învățământ, li se recomandă să utilizeze definiția dezvoltată de autor de economie a cunoașterii - un proces global, care cuprinde economia mondială, în care progresul social și creșterea economică sunt realizate prin actualizarea continuă a cunoștințelor și prin utilizarea acestora ca un nou factor de producție.

2. Ministerului Educației din Israel i se recomandă să structureze abordarea guvernamentală în implementarea politicii educaționale prin adoptarea și implementarea unui model de integrare a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, având în vedere procesele de globalizare de pe piața mondială a educației.

3. Ministerului Educației din Israel i se recomandă să aprobe la nivel național un set complex de măsuri, împărțit în două direcții (globalizare și economie a cunoștințelor), consolidat într-o hartă de parcurs, în vederea asigurării unei integrări eficiente a sistemului de învățământ din Israel în spațiul educațional global prin adaptarea politicii educaționale la cerințele și provocările moderne ale economiei cunoștințelor.

4. Instituțiilor de învățământ din Israel, atât publice, cât și private, li se recomandă să integreze și să implementeze în strategiile, politicile, programele și planurile lor măsurile aprobate la nivelul Ministerului Educației din Israel, pentru a atinge un vector de dezvoltare unitar și de calitate al sistemului de învățământ în direcția unei integrări depline și eficiente în spațiul educațional global, prin pregătirea sistemului educațional, formarea aspectelor structurale ale modelului și evaluarea efectelor acestui proces.

5. Instituțiilor de învățământ din Israel li se recomandă să implementeze mecanismul de implementare a modelului de integrare a conceptului de economie a cunoașterii în politica educațională a Israelului, având în vedere procesele de globalizare de pe piața mondială a educației.

6. Într-un mediu în schimbare al serviciilor educaționale și cu așteptările crescânde ale studenților, evaluarea eficacității politicii educaționale necesită îmbunătățiri continue. Ministerului Educației și instituțiilor de învățământ din Israel li se recomandă să aplice un algoritm de evaluare a eficacității, format din trei etape. Acesta ajută la măsurarea stării curente și la înțelegerea modului în care se poate îmbunătăți și accelera procesul de atingere a unei competiții internaționale depline, utilizând diverse instrumente, pentru obținerea de date obiective și analiza lor în vederea adoptării deciziilor informate.

BIBLIOGRAFIE

1. AVIGUR-ESHEL, A. Synthesizing depoliticization and responsibilization: The case of financial education in Israel. In: *Competition & change*, 2018, No. 22(5), p. 509-528. ISSN 1024-5294.
2. AVKOPASHVILI, P. T. et al. The fundamental provisions of the concept of knowledge economy. In: *Industry 4.0: Industrial Revolution of the 21st Century*. 2019. p. 57-64. ISSN 9783030068295.
3. BARUCH, A. F., et al. Equity, access to and democratization of higher education: Report of current policies in practices in Israel. In: *Revista Multimédia de Investigação em Inovação Pedagógica e Práticas de e-Learning*. 2022, No. 5(1), p. 52-62. ISSN 2184-1837.
4. CIOBANU, C., CAPSÎZU, V. Towards a knowledge-based society–an imperative of our time. Particularities of its edification in the Republic of Moldova. In*: Classical and Innovative Approaches in Contemporary Economic Thought*. 2016, p. 79-86. ISBN 978-9975-75-844-4.
5. Education index. (accessed 20.03.2023). Available at: https://globaldatalab.org/shdi/table/2021/edindex+lgnic/
6. FOX, C.R. A liberal education for the 21st century: Some reflections on general education. In: *Currents in Teaching & Learning*. 2016, No. 8(2), p. 5-17. ISSN 1877-1297.
7. Global Innovation Index 2023. (accessed 20.03.2023). Available at: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023-en-main-report-global-innovation-index-2023-16th-edition.pdf
8. Global Knowledge Index. (accessed 28.08.2022). Available at: https://www.knowledge4all.com/ranking
9. HECK, R. H. *Studying educational and social policy: Theoretical concepts and research methods*. Milton Park: Routledge, 2004. 408 p. ISBN 9780805844610.
10. KEFELA, G.T. Knowledge-based economy and society has become a vital commodity to countries. In: *International NGO Journal*. 2010, No. 5(7), p. 160-166. ISSN 1993-8225.
11. MASHAL, L. Knowledge Economy – An Academic Competitive Advantage. In: *World Wide Journal of Multidisciplinary Research and Development,* vol 5(11), 2019. p. 1-4. E-ISSN: 2454-6615. Available at: http://wwjmrd.com/archive/2019/11/1269/knowledge-economy-an-academic-competitive-advantage/
12. MASHAL, L. Models for improve the educational system in Israel in terms of reducing the gaps of inequality. In: *International Scientific and Practical Conference "EXPERIMENTAL AND THEORETICAL RESEARCH IN MODERN SCIENCE"* No 35(2), pp. 144 -150. 16-18.11.2020, Chişinău, Moldova: Hiperion Editura, 2020. ISBN 978-5-368-01372-5. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/121454.
13. MASHAL, L. Policy of Knowledge Economy (The Israeli Case). In: *World Wide Journal of Multidisciplinary Research and Development,* vol 5(11), 2019. pp. 5-8. E-ISSN: 2454-6615. Available at: http://wwjmrd.com/archive/2019/11/1270/policy-of-knowledge-economy-the-israeli-case
14. MASHAL, L. The expansion of the knowledge economy on the local society. Chisinau: In: *"EcoSoEn" scientific journal, Free international university of Moldova,* Nr' 2, 2019. pp. 102 – 107. ISSN 2587-344X. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_numar_revista/455/4176.
15. MIDDAUGH, M. F. *Planning and assessment in higher education: Demonstrating institutional effectiveness*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2011. 256 p. ISBN 9780470400906.
16. NICHOLSON-CROTTY, J., MEIER, K. J. Politics, structure, and public policy: The case of higher education. In: *Educational Policy*. 2003, No. 17(1), p. 80-97. ISSN 1464-5106.
17. ŞAVGA, L. Quality Assurance of Higher Education in Terms of the National Education Performance and Competitiveness Growth. In: *Economy Transdisciplinarity Cognition*, 2013, No. 2, p. 43-49. ISSN 2067-5046.
18. ŠIRÁ, E. et al. Knowledge economy indicators and their impact on the sustainable competitiveness of the EU countries. In: *Sustainability*. 2020, No. 12(10), p. 4172. ISSN 2071-1050.
19. The output of educational institutions and the impact of learning. (accessed 15.08.2023). Available at: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/52901ef0-en/index.html?itemId=/content/component/52901ef0-en#section-d1e10856
20. VAUGHT, F.A., Van. *Governmental Strategies and Innovation in Higher Education*. London: Lemma, 1989. 49 p.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

elaborată de Mashal Lama, la teza de doctorat cu titlul ”Economia cunoașterii și politica educațională în Israel în contextul globalizării”, la specialitatea 521.02 Economie Mondială; Relații economice internaționale, conducător științific Golovataia Ludmila, dr., conf. univ.

Articole în reviste ştiinţifice:

1. **MASHAL, L**. Development of Knowledge Economy in The Modern World. In: European Journal of Economic and Financial Research, vol, 3 (5), 2019. pp. 1-8. ISSN 2501 – 9430. Available at: https://oapub.org/soc /index.php/ EJEFR/article /view /640/1222 and https://oapub.org/ soc/index.php/EJEFR/issue/view/57. (Indexing and Abstracting in Google Scholar, Academia.edu, Mendeley, Zotero, Zenodo, Calaméo, CiteUlike, BibSonomy, TheOpen Archives Initiative, Journal Index, AcademicKeys, Electronic Journals Library, BASE, DataCite).
2. **MASHAL, L**. Policy of Knowledge Economy (The Israeli Case). In: World Wide Journal of Multidisciplinary Research and Development, vol 5(11), 2019. pp. 5-8. E-ISSN: 2454-6615. Available at: http://wwjmrd.com/archive/2019/11/1270/policy-of-knowledge-economy-the-israeli-case and https://wwjmrd.com/archive/2019/11/1269/knowledge-economy-an-academic-competitive-advantage. **(**Index Copernicus (IC), Google Scholar, ResearchGate, An e-journal, EBSCO, Scribd, Ulrich, The Max Perutz Library, The CiteFactor, PubsHub, CiteSeerx, UNIVERSE DIGITAL LIBRARY**).**
3. **MASHAL, L**. Knowledge Economy – An Academic Competitive Advantage. In: World Wide Journal of Multidisciplinary Research and Development, vol 5(11), 2019. pp. 1-4. E-ISSN: 2454-6615. Available at: http://wwjmrd.com/archive/2019/11/1269/knowledge-economy-an-academic-competitive-advantage/. **(**Index Copernicus **(**IC), Google Scholar, ResearchGate, An e-journal, EBSCO, Scribd, Ulrich, The Max Perutz Library, The CiteFactor, PubsHub, CiteSeerx, UNIVERSE DIGITAL LIBRARY**).**
4. **MASHAL, L.** Economics as interdisciplinary area. In: International Journal of History and Scientific Studies Research (IJHSSR), vol 1 (6), 2019. pp. 21-25. ISSN: 2581-8767. Available at: http://www.ijhssr.org/paper/v1is6/IJHSSR_D01_ 6021025.pdf. (Index Copernicus, Academia, Research Bible, Internet Archive, Publication List, SSRN, Mendeley, Issuu, Scribd, ORCID, J-Gate).
5. **MASHAL, L.,** Ushakov, Sigidov, Y., Gribincea, A., Birca, I. Governance efficiency in conditions of the world economy globalization and digitalization. In: Journal of Advanced Research in Law and Economics. 2019, nr. 8(10), pp. 2566-2573. ISSN 2068-696X. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/ vizualizare_articol/112047 /. (indexed in EconLit, ProQuest, CEEOL, EBSCO, HeinOnline, CABELL'S Directories and REPEC databases).
6. **MASHAL, L**. International economic models for the development of euro regions and cross-border areas. In: Performantica, Iași, România, vol. 37, 2020. pp. 327-331. ISBN 978-606-685-742-0. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/113708. (Indexed in Google Scholar, Crossref, CERIF, DataCite, and Dublin Core).
7. **MASHAL, L.** Occupational characteristics during a period of change, in the Israeli labor market. In: Peoples friendship university of Russia (RUDN University) institute of foreign languages, Moscow, 2019. pp. 122 – 133. ISBN 978-5-209-09744-0. Available at: https://elibrary.ru/item.asp?id=41859567
8. **MASHAL, L**. The expansion of the knowledge economy on the local society. Chisinau: In: "EcoSoEn" scientific journal, Free international university of Moldova, Nr' 2, 2019. pp. 102 – 107. ISSN 2587-344X. [Categorie: B]. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_numar_revista/ 455/4176 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/89368
9. **MASHAL, L**. Teacher training in globalization world. In: Vector European. Chisinau, 2019, nr. 3. pp. 79-82. ISSN 2345-1106. [Categorie: B]. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_numar _revista/116/4270 and https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/93399.
10. **MASHAL, L.,** Andreeva, T. Knowledge economy as developing factor in teacher training. In: EcoSoEn. 2021, nr. 3-4, pp. 70-74. ISSN 2587-344X. [Categorie B]. Available at: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/70-74_43.pdf
11. **MASHAL, L**. Integrating digital knowledge in teaching systems as grounds for developing knowledge economy. In: Revistă științifico-practică Relații Internaționale Plus, Chisinau. Chisinau Republic of Moldova, Nr. 2(22), 2022, pp. 49-55. ISSN 1857-4440. [Category B]. Available at: https://iap.gov.md/images/publicatii/revista_ri/2_2022.pdf and https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/186995

12. **MASHAL, L.** Employment in the 21st century – the digital turning point. In: Revistă științifico-practică Vector European, Chisinau. Chisinau Republic of Moldova, Nr. 1, 2023, pp. 127-132. ISSN 2345-1106. [Category B]. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179220
13. **MASHAL, l.,** Golovataia, l. Economia cunoașterii, semnificațiile și tendințele actuale. In: Analele Ştiinţifice ale Universităţii de Studii Europene din Moldova, 2023. p.51-58. ISSN 2435-1114. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/184029

Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări ştiinţifice:

14. **MASHAL, L**. Knowledge economics and education policy in Israel in the context of globalization. In: Scientific conference "Science and innovation: domestic and world experience", VI International Round Table May 13, 2020, Cherkasy. pp. 54-58. Available at: https://cdu.edu.ua/mij-universitet/naukova-j-inovatsijna-diyalnist/rada-molodykh-uchenykh/kruhlyi-stil-nauka-ta-innovatyka-vitchyznianyi-i-zarubizhnyi-dosvid/kruhlyi-stil-nauka-ta-innovatyka-vitchyznianyi-i-zarubizhnyi-dosvid-2020.html
15. **MASHAL, L**. Models for improve the educational system in Israel in terms of reducing the gaps of inequality. In: International Scientific and Practical Conference "EXPERIMENTAL AND THEORETICAL RESEARCH IN MODERN SCIENCE" No 35(2), pp. 144 -150. 16-18.11.2020, Chişinău, Moldova: Hiperion Editura, 2020. ISBN 978-5-368-01372-5. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/121454
16. **MASHAL, L**. Levels for development of the contemporary economy and society in the world & Israel. In: Competitiveness and innovation in the knowledge economy. 22nd edition, September 25-26, 2020, Chisinau. Chisinau Republic of Moldova: Editorial-Polygraphic Center of ASEM, 2020, pp. 400-405. ISBN 978-9975-75-985-4. Available at: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/400-405_0.pdf

ADNOTARE

la teza de doctor în științe economice

"ECONOMIA CUNOAȘTERII ȘI POLITICA EDUCAȚIONALĂ ÎN ISRAEL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII"

Lama MASHAL, Chișinău, 2024

Specialitate 521.02 Economie mondială; Relații economice internaționale

Structura disertației: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 221 titluri, 26 anexe, 176 pagini de text principal, 41 de figuri, 28 de tabele. Rezultatele au fost publicate în 15 articole științifice.

Cuvinte cheie: economia cunoașterii, globalizare, politică educațională, relații economice internaționale, sistem educațional, cooperare internațională în educație.

Scopul studiului este de a dezvolta un model de îmbunătățire a politicii educaționale a Israelului, integrând elemente cheie ale economiei cunoașterii, în vederea stimulării cooperării internaționale productive în domeniul educației și îmbunătățirii în continuare a strategiilor educaționale și a direcțiilor de dezvoltare în contextul globalizării.

Obiectivele cercetării: descrieți conceptul și abordările pentru definirea economiei cunoașterii; caracterizarea rolului politicii educaționale în economia cunoașterii în contextul globalizării; să prezinte o evaluare a eficacității economiei cunoașterii în contextul globalizării; stabilirea direcțiilor de evaluare a eficacității politicii educaționale în contextul economiei cunoașterii; realizarea unui diagnostic al economiei cunoașterii în politica educațională la nivel internațional; efectuează cercetări asupra sistemului de învățământ și politica educațională israeliană; defini influența factorilor asupra implementării conceptului economiei cunoașterii în politica educațională israeliană; dezvoltarea modalităților de îmbunătățire a politicii educaționale bazate pe un model integrat al economiei cunoașterii; dezvoltarea componentelor structurale ale unui model de integrare a conceptului economiei cunoașterii în politica educațională israeliană; dezvoltarea unui sistem de evaluare a efectelor politicii educaționale israeliene în contextul globalizării.

Noutatea și originalitatea științifică constă în următoarele aspecte: dezvoltarea unei definiții proprii a economiei cunoașterii, care include esența economiei cunoașterii în contextul globalizării; a fost elaborat și propus pentru implementare un model de introducere a conceptului economiei cunoașterii în politica educațională israeliană în contextul globalizării; se formează modalitățile și etapele de aplicare a modelului, care se exprimă în scopuri strategice; A fost elaborată o evaluare a eficacității modelului, care poate fi utilizată atât la nivel de stat, cât și la nivel universitar.

Rezultatele obținute, care contribuie la soluționarea problemei științifice , constau în necesitatea dezvoltării unui model de îmbunătățire și introducere a conceptului economiei cunoașterii în politica educațională a Israelului. Acest model ar trebui să devină un stimulent pentru stabilirea de relații internaționale productive în domeniul educației, al căror scop este implementarea cu succes a practicilor și strategiilor educaționale inovatoare, în concordanță cu principiile unei lumi globalizatoare. Modalitățile și etapele de aplicare a modelului promovează o cooperare mai strânsă între Israel și alte țări în domeniul educației, prin schimbul de cunoștințe și experiență. O astfel de interacțiune va contribui la consolidarea poziției sistemului educațional israelian pe scena mondială și la îmbogățirea mediului educațional al acestuia.

Semnificația teoretică a studiului este de a oferi o alternativă rațională, fezabilă și aplicabilă de idei, concluzii și recomandări care să contribuie la dezvoltarea sistemului de formare educațională la toate nivelurile în Israel.

Semnificația aplicată a lucrării disertația este de a dezvolta un model specific pentru introducerea aspectelor conceptuale ale economiei cunoașterii în politica educațională israeliană, ținând cont de procesul de globalizare din lume. În plus, autorul a propus obiective strategice pentru uz guvernamental și pentru instituțiile de învățământ în legătură cu procesul de implementare a modelului. Un rezultat practic important este dezvoltarea unui sistem de evaluare a eficacității politicii educaționale după modificările aduse pentru îmbunătățirea acesteia.

Implementarea rezultatelor stiintifice. Rezultatele dezvoltărilor științifice ale autorului sunt reflectate în 16 articole publicate în reviste științifice și sub formă de discursuri la conferințe de specialitate.

ANNOTATION

to the doctoral thesis in economics

"KNOWLEDGE ECONOMY AND EDUCATIONAL POLICY IN ISRAEL IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION"

Lama MASHAL, Chisinau, 2024

Specialty: 521.02. World economy; International economic relations

Structure of the dissertation: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 221 titles, 26 appendices, 176 pages of main text, 41 figures, 28 tables. The results were published in 15 scientific articles.

Key words: knowledge economy, globalization, educational policy, international economic relations, education system, international cooperation in education.

The purpose of the study is to develop a model for improving Israel's educational policy, integrating key elements of the knowledge economy, in order to stimulate productive international cooperation in the field of education and further improve educational strategies and development directions in the context of globalization.

Research objectives: describe the concept and approaches to defining the knowledge economy; characterize the role of educational policy in the knowledge economy in the context of globalization; present an assessment of the effectiveness of the knowledge economy in the context of globalization; determine directions for assessing the effectiveness of educational policy in the context of the knowledge economy; conduct a diagnosis of the knowledge economy in educational policy at the international level; conduct research on the education system and Israeli educational policy; define the influence of factors on the implementation of the concept of the knowledge economy in Israeli educational policy; develop ways to improve educational policy based on an integrated model of the knowledge economy; develop structural components of a model for integrating the concept of the knowledge economy into Israeli educational policy ; develop a system for assessing the effects of Israeli educational policy in the context of globalization.

Novelty and scientific originality lies in the following aspects: the development of our own definition of the knowledge economy, which includes the essence of the knowledge economy in the context of globalization; a model for introducing the concept of the knowledge economy into Israeli educational policy in the context of globalization has been developed and proposed for implementation; the ways and stages of applying the model are formed, which are expressed in strategic goals; An assessment of the effectiveness of the model has been developed, which can be used both at the state level and at the university level.

The results obtained, which contribute to the solution of the scientific problem consist in the need to develop a model for improving and introducing the concept of the knowledge economy into the educational policy of Israel. This model should become an incentive to establish productive international relations in the field of education, the goal of which is the successful implementation of innovative educational practices and strategies that are consistent with the principles of a globalizing world. The ways and stages of application of the model promote closer cooperation between Israel and other countries in the field of education, through the exchange of knowledge and experience. Such interaction will help strengthen the position of the Israeli education system on the world stage and enrich its educational environment.

The theoretical significance of the study is to provide a rational, feasible and applicable alternative of ideas, conclusions and recommendations that will contribute to the development of the educational training system at all levels in Israel.

Applied significance of the work dissertation is to develop a specific model for introducing the conceptual aspects of the knowledge economy into Israeli educational policy, taking into account the process of globalization in the world. In addition, the author proposed strategic objectives for government use and for educational institutions in connection with the process of implementing the model. An important practical result is the development of a system for assessing the effectiveness of educational policy after the changes made to improve it.

Implementation of scientific results. The results of the author's scientific developments are reflected in 16 published articles in scientific journals and in the form of speeches at specialized conferences.

АННОТАЦИЯ

к диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук

«ЭКОНОМИКА ЗНАНИЙ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПОЛИТИКА В ИЗРАИЛЕ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»

Лама МАШАЛ, Кишинев, 2024

Специальность: 521.02. Мировая экономика; Международные экономические отношения

Структура диссертации: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 221 наименований, 26 приложений, 176 страниц основного текста, 41 рисунка, 28 таблиц. Результаты опубликованы в 15 научных статьях.

Ключевые слова: экономика знаний, глобализация, образовательная политика, международные экономические отношения, система образования, международное сотрудничество в образовании.

Цель исследования - разработка модели совершенствования образовательной политики Израиля, интеграции ключевых элементов экономики знаний, с целью стимулирования продуктивного международного сотрудничества в сфере образования и дальнейшего совершенствования образовательных стратегий и направлений развития в условиях глобализации.

Задачи исследования: описать концепцию и подходы к определению экономики знаний; охарактеризовать роль образовательной политики в экономике знаний в условиях глобализации; представить оценку эффективности экономики знаний в условиях глобализации; определить направления оценки эффективности образовательной политики в контексте экономики знаний; провести диагностику экономики знаний в образовательной политике на международном уровне; провести исследования системы образования и образовательной политики Израиля; определить влияние факторов на внедрение концепции экономики знаний в образовательную политику Израиля; разработать пути совершенствования образовательной политики на основе интегрированной модели экономики знаний; разработать структурные компоненты модели интеграции концепции экономики знаний в образовательную политику Израиля; разработать систему оценки эффектов образовательной политики Израиля в условиях глобализации.

Новизна и научная оригинальность заключается в следующих аспектах: разработано собственное определение экономики знаний, включающее в себя сущность экономики знаний в условиях глобализации; разработана и предложена к реализации модель внедрения концепции экономики знаний в образовательную политику Израиля в условиях глобализации; сформированы пути и этапы применения модели, которые выражаются в стратегических целях; разработана оценка эффективности модели, которая может применяться как на государственном уровне, так и на уровне университета.

Полученные результаты, способствующие решению научной проблемы, заключаются в необходимости разработки модели совершенствования и внедрения концепции экономики знаний в образовательную политику Израиля. Эта модель должна стать стимулом для установления продуктивных международных связей в области образования, целью которых является успешная реализация инновационных образовательных практик и стратегий, соответствующих принципам глобализирующегося мира. Пути и этапы применения модели способствует более тесному сотрудничеству между Израилем и другими странами в сфере образования, посредством обмена знаниями и опытом. Такое взаимодействие поможет укрепить позиции израильской системы образования на мировой арене и обогатить ее образовательную среду.

Теоретическая значимость исследования заключается в предоставлении рациональной, осуществимой и применимой альтернативы идей, выводов и рекомендаций, которые будут способствовать развитию системы образовательной подготовки на всех уровнях в Израиле.

Прикладная значимость работы диссертации состоит в разработке конкретной модели внедрения концептуальных аспектов экономики знаний в образовательную политику Израиля, с учетом процесса глобализации в мире. Кроме того, автором были предложены стратегические задачи для государственного применения и для учебных заведений в связи с процессом внедрения модели. Важным практическим результатом является разработка системы оценки эффективности образовательной политики после сделанных изменений по совершенствованию.

Внедрение научных результатов. Результаты научных разработок автора отражены в 16 опубликованных статях в научных журналах и в виде выступлений на специализированных конференциях.

MASHAL Lama

ECONOMIA CUNOAȘTERII ȘI POLITICA EDUCAȚIONALĂ ÎN ISRAEL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

521.02. ECONOMIE MONDIALĂ; RELAȚII ECONOMICE INTERNAȚIONALE

Rezumatul tezei de doctor în științe economice

Aprobat spre tipar: 12.12.2023
Hârtie ofset. Tipar digital.
Coli de tipar: 2.0

Formatul hârtiei A4
Tiraj. Ex. 25
Comanda nr. 170

Tipografia PRINT-CARO, str. Columna, 170
printcaro@gmail.com
069124696